

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-betűs betű sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Ryktér betű sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:

STAUBER JÓZSEF

Szerda, április 5.

Mai számunk főbb közleményei:

- Két hónapos indennitás.
- A függetlenségi pártok fuziója.
- Dreadnoughtok alkonya.
- A pornográfia ellen.
- Az igazgató meg a tanítónő.
- Törvényszéki elnök az ügyész ellen.
- A szerelem városából
- Meggyilkolta a fejenctársát.
- Színházi pletykák.

Az alispán a nép között.

Arad, április 4.

A nemzetiségi kérdésről összeir-
tak hihetetlenül sok cikket, könyvet,
brosúrát és tanulmányt, elmondottak
tömértelen zengő szónoklatot, előadói
beszédet, kongresszusi szavalmányt és
politikai dikeiót. Az ügy kétség-
telenül meg is érdemli ezt az alapos
megvitatást, ezt a szorgos, mélyreható
kutatást és a szélső vélemények, el-
lentétes nézetek mérkőzését, különö-
sen nálunk, ahol az ország kevés ré-
szét kivéve, lépten-nyomon ennek a
kérdésnek hatását, különböző meg-
nyilatkozásait érezzük. S még a naiv
ideákban, az ügyetlen vélemények-
ben és a hasznavehetetlen tanácsok-
ban is meg kell becsülni a jóindula-
tot, amelylyel az ország béke-zavaró
jelenségeit meg akarják szelidíteni.

De minden elméletnél, a történe-
lem tanúságaira és a külföldi példákra

fektetett eszméknél talán jobban meg-
közelítette a nemzetiségi kérdés igazi
megoldását egy rövid beszéd, amelyet
Krassószörényvármegye alispánja mon-
dott egy-két község-házán, az árviz-
károsultak részére jutott segélypén-
zek szétosztása közben. Igaz, maga az
alkalom is olyan volt, hogy közelebb
hozta a falvak román lakóit a ható-
ságokhoz. A segélyosztás, amelyet a
magyar állam és a magyar társada-
lom áldozatkészsége tett lehetővé, min-
denesetre hálára nyitja föl a szíveket
és a megnyílt szív könnyen fogadja
be a szeretet magvait. De maga az
alkalom nem tesz mindent, — amint
az ököritói pénzkiosztásnak példája
mutatta. Ott a nagy sokáig halogatott
segélyadást néhány kapzsi, vagy kö-
zömbös ember várta, s vitte — ki a
korcsmába, ki a takarékbába.

Szép, szinte idillikusan egyszerű
jelenet lehetett, a mikor a Krassó-
szörényi alispán megjelent a falu-
házán és a zöld terítés, kecskelábu
tenyő-asztal mellett azt mondja a pa-
rasztnak:

— Kedves atyámfiak! A jó test-
vér nem hagyja el a testvért a baj-
ban...

Ebben a pár szóban, úgy, és ott, a
hol és a hogyan mondták, benne van
a nemzetiségi kérdésnek nagy darab
orvossága. Tapintatosabban, okosab-
ban alig lehetett volna a segélyadni.
Hogy ne érezzen abban semmi gő-
göt, semmi lealázó nagylelkűséget,

semmi fanyar alamizsna-izt. Az ál-
lamhatalom, a melylyel a politikusai
szembeállítják, a magyar társadalom,
a melyet ellenségének szoktak festeni,
s a közigazgatás, a mely úgy szere-
pel az agitációban, mint az ő „elnyo-
mója“, mindez testvérként jelenik meg
előtte, s a mit ad, a mit adhatott, a
testvéri kötelesség megnyilatkozása-
ként adja, s nem vár tőle mást, mint
ép olyan, őzinte, nyílt testvéri ér-
zést.

Igaz, hogy — hál' Istennek, —
nem mindenik nemzetiségi vármegyét
ér oly sorscsapás, mint a minő ta-
valy a Délvidéknek ezt a részét érte,
s így a többinek nem nyílik a se-
gélykiosztáshoz hasonló alkalmak, a
mikor a testvériségnek aprópénzre
váltható ajándékait adják át a ma-
gyar hatóságok. De ha ilyen kiemel-
kedő, különös esetek ritkán vannak
is, a falu, a vidék élete azért bőven
ad más alkalmat, a mikor a közigaz-
gatás emberein keresztül barátsággal,
emberségesen, szeretettel nyilatkozha-
tik meg a nemzetiségeket kibékítő, azo-
kathozzánk kapcsoló érzés. Elismerjük,
nagyon nehéz, végtelen türelmet, szinte
emberfölötti idealizmust kívánó munka.
Nehéz, mert meg kell küzdeni azok-
kal, akik az ellentéteket hintik s a
kiknek talán könnyebb a nép lelké-
hez férközni, mint a rideg, gyakran
büntető szerepre hivatott közigazga-
tásnak. De a szerep nem lehetetlen és
nem utópisztikus. A krassó-szörény-

Vidám történet.

Írta: Biró János.

Egy epés aglegénytől hallottam ezt a
történetet:

Nőtlen korában Szatler Mihály nagyon jó
barátom volt. Elválhatatlanok voltunk valóság-
gal. Együtt jártuk az egyetemet — amikor jár-
tuk — és együtt követtük el a fiatalság szo-
kásos ostobaságait. Különösen ez az utóbbi ho-
zott közel egymáshoz bennünket.

Gazdag sváb szülők fia volt, valahonnan
Temesből, de ő már fajmagyarrá vált és nem
írta Szatlernek a nevét. Nagyon gyámolatlan
volt szegény fiú. Egyszer hamis kártyások ke-
zéből mentettem ki s ettől a perctől fogva örök
barátságot esküdött. Én is nagyon megszeret-
tem s azontul nem váltunk el egymástól. Kö-
zös volt a lakásunk, a pénzünk, minden gon-
dolatunk...

Mielőtt még az ügyvédi diploma a kezében
lett volna, egyszerre csodálatosan megváltozott.
Erősen hozzáfogott a tanuláshoz és az éjszakát
magam bolyongtam keresztül, mert nem akart
velem jönni. Mondottam is neki egyszer félig
komolyan, félig tréfából:

— Te fiú, te szerelmes vagy, te házasodni
készülsz.

Szóke jámbor képe egész a fületvéig vö-
rös lett és ekkor már tudtam mindent. Csak-
ugyan szerelmes volt és házasodni készült,
mert nekem nem szólt egy szót sem. Máskor,
ha szerelmes volt, tőlem kért tanácsot, magam

korrigáltam a szerelmes leveleit, mert ő bizony
ebben is gyámolatlan volt. Mindez egy pillanat
alatt megfordult a fejemből és ránézve zavarodott
arcára, így folytattam komolyan és szavamba
keserűség vegyült:

— El vagy veszve fiú tökéletesen. Elment az
a kis eszed végkép? Nyügöt akarsz venni ma-
gadra, mihelyt az iskolából kikerülsz? Mond,
örög pajtás, kedves pajtás, mi lesz veled, ha
megházasodol? Azt csinálja veled egy asszony,
amit akar és tönkremégy, erkölcsileg, anyagi-
lag, vagy mindenképen. Vagy papucshős leszel
és ez megváltás lesz a számodra.

A választottját még nem ismertem, de is-
mertem őt és azért beszéltem így. Kétségbe-
esve nézett rám és mintha könnyes is lett
volna a szeme, amikor felelt. Csak ennyit tu-
dott mondani:

— Ha tudnád... ha ismernéd...

Nem epéskedtem tovább, mert nem akar-
tam meggyűlöltetni magamat. Így szóltam hát:
— Igazad van Mihály, igazad van. Mert
szerelmes vagy és mindig annak van igaza,
aki szerelmes.

Meghatva ölelt meg és azt kérdezte, hogy
barátja maradok-e? ...

Mikor az ügyvédi vizsgát letette, elvitt a
menyasszonyához. Bemutatott, mint a legjobb
barátját és amint a leánynyal beszéltem, feszült
figyelemmel nézett az arcomra. A leány erősen
kifejlett, szép leány volt, de akármilyen barát-
ságos és szeretetreméltó igyekezett lenni hoz-
zám, nekem mégsem tetszett. Valami bántó,

elidegenítő vonás volt a szája körül, az meg
épen rosszul hatott rám, hogy többször meg-
esőskolta előttem a vőlegényét.

Mikor együtt hazafelé tartottunk, barátom
az egész uton várakozva nézett reám. Várta,
hogy véleményt mondjak a menyasszonyáról.
És én tudtam ezt, de jót nem voltam képes
mondani, rosszat pedig nem akartam. Mit is
értem volna vele, ha el is mondom a vélemé-
nyemet. Nem szóltam hát semmit.

Mikor elváltunk egymástól, csak ennyit
mondott tréfásan:

— Javíthatatlan nőgyűlölő vagy...

Egy hónapra rá meg volt az esküvő és
én voltam a vőlegénynek egyik tanúja. A
fiatal pár nászutra indult rögtön Olaszor-
szágba és hat hónapig nem hallottam róluk
semmit. Mikor hazajöttek, Szatler felkeresett.
Mindjárt arról kezdett beszélni, hogy milyen
boldog, mennyire szereti a feleségét, majd
ragyogó arccal, meghatva mondotta el, hogy
fél év múlva örvendetes családi eseményt vár.
Azután karonfogott és vitt magával ebédre.

A felesége talán még szebb volt, mint
lánykorában, de az a bizonyos ellenszenves
vonás most is állandóan ott tanyázott a szája
körüli. Az én szegény barátom az egész ebéd
alatt aggódva ügyelt a felesége minden moz-
dulatára. Elleste minden óhaját, apró szí-
vességeket tett neki és az asszony — akinek
formás természetén még nyoma sem volt e
leendő anyaságnak — meg se köszönte. Mintha

vármegyei beszéd hangja, akármennyire messze csendült az meg, arra mutat, hogy a nemzetiségi kérdést nem a tudósok fogják megoldani, hanem az a közigazgatás, amelynek embereiben a nép fölismeri a szeretetet, a jóindulatot, a testvéri érzést.

Két hónapos indeminítés.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, április 4.

A képviselőházban ma lanyha érdeklődés mellett folytatták a belügyi költségvetés tárgyalását. Érdekesebb volt az ülésnek napirend előtti része, amelyben a Ház elhatározta, hogy e hó 9—24 ig nem tart ülést, Lukács László pénzügyminiszter pedig újabb két hónapi indeminítésről szóló javaslatot terjesztett be.

A képviselőház mai üléséről részletes tudósításunk a következő:

Berzeviczy Albert elnök 10 óra után nyitja meg az ülést. A jegyzőkönyv hitelesítése után az elnök javaslatára elhatározza a Ház, hogy Lévy Lajos báró összeférhetlenségi ügyében a zsüri kisorsolása husvét utáni második ülésen történik meg. Javasolja ezután, hogy a Ház régi szokásához híven két hétig szünetet tartson a husvét ünnepek előtt és után. Minthogy a görög husvét is összeesik ezzel, helyesnek tartaná, ha a Ház husvét szünete április 9-től befejezőleg 24-ig tartson. Tehát a legközelebbi ülés április 25-én legyen. (Helyeslés.)

A Ház ilyen értelemben határoz.

Elnök jelenti, hogy Nadányi Lajosnak engedélyt adott sürgős interpelláció betérjesztésére a szudrici görög-keleti lelkésznek az ottani elemi iskolában tanúsított magyargyűlöli viselkedése tárgyában.

Lukács László pénzügyminiszter betérjeszti az 1911. évi indeminítésnek június végéig való meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot.

A javaslatot a pénzügyi bizottság elé utalják.

Napirend szerint következett a szabadság és védjegyek időleges védelméről szóló javaslat tárgyalása.

Mocsary Sándor előadó ismerteti a javaslatot és elfogadásra ajánlja.

A javaslatot a Ház általánosságban és részleteiben vita nélkül elfogadta.

Következett az állami költségvetés tárgyalása.

Kun Béla (Justh-párti): Blanár Béla tegnapi beszédével polemizál és tiltakozik a közigazgatás államosítása ellen. A közigazgatás reformját oly értelemben tartja szükségesnek, hogy a fegyelmi hatáskör a főispán kezéből kivéssék és a független közigazgatási bíróságra ruháztassák. Követeli az általános, egyenlő, titkos választói jogot. Sürgeti a jegyzők és segédjegyzők helyzetének javítását. A gyermekvédelem hathatós fokozását kívánja. Felhívja a kormány figyelmét a közegészségügy hátrányaira. Ezek után védelmébe veszi a sajtót Szuhányi Ferenc támadásaival szemben. Majd ismét visszatér a közigazgatás hibáinak felszámolására és ostromozza a választási visszaéléseket. Beszél ezután a városok segítéséről, amire sajnos, pénz nincs, mert mindent elnyel a császár hadserege, mely az öszbirodalmi célokat szolgálja.

Elnök figyelmezteti szólót, hogy ne vonja bele a vita keretébe a korona viselőjét.

Kun Béla: Hosszasan beszél ezután a városok helyzetéről és példákat sorol fel és számadatokat arra nézve, hogy mennyire rászorulnak a városok az állami segélyre. Határozati javaslatot nyújt be a városok segélyezése érdekében.

Szünet után Lukács György állott fel szólásra. A baloldaltól rögtön kiáltozni kezdtek:

— Darabont. Gyerünk ki. Nem hallgatjuk meg.

A baloldali képviselők felemelkedtek a helyeikről és kivonultak a tereméből. Ugyanígy cselekedtek az újságírói karzat egyrésze is.

Lukács György a közegészségügy egyik legnagyobb kérdéséről a tüdővész elleni küzdelemről beszél. Hosszasan fejtegeti, hogy a magyar társadalom mennyire közönyös, holott a tudomány megállapította, mennyire fontos a társadalom részvétele, mint preventív védekezés. Csak ez hathat közre a betegség elleni küzdelem eredményességére és csak így érhető el a halálozások arányszámának csökkenése. A külföldi országok telve vannak népszanatóriumokkal, már az iskolában tanítják, már az iskolákban nevelik a gyermekeket a védekezésre. Mi e tekintetben nagyon hátra vagyunk. A szanatóriumok száma emelkedett ugyan az utóbbi években, de ez még mind nem elég. Az állami támogatásra oly országban, ahol a társadalom részvétele csekély, fokozott mértékben van szükség. Miután a költségvetésben látja a kormány jóakarátát és jóindulatát e kérdésben, a költségvetést elfogadja.

Utána Kovácsy Kálmán a nemzetiségi kérdéssel beszél. A nemzetiségek látszólagos nyugalma nem jelenti azt, hogy már most megbékültek és barátaink lettek. A választójog radikális kiterjesztése a legnagyobb veszedelmet

jelentene a nemzetiségi vidéken lakó magyarokra. Könnyen megtörténhetik, hogy nagyon megbánnák a reformot és az alkotmányos szempontok mellőzésével is visszacsinálnák a dolgot.

Justh Gyula: Ha mindenki így gondolkodnék, a jobbágyok még most sem volnának felszabadítva.

Kovácsy Kálmán: Meg kell várnunk a fokozatos fejlődést s a lassu megmagyarosodást.

Justh Gyula: Hatvan év alatt eleget fejlődöttünk.

Sümei Vilmos: Ez nem függetlenségi politika. Tiszának udvarol!

Kovácsy Kálmán: Mindig önzetlenül szolgálta a függetlenségi politikát. Nem fogad el se tanítást, sem fenyegetést senkitől. Szükségesnek tartja, hogy a magyar ifjuság nemzetiségi nyelveket tanuljon és közvetlenül tudjon érintkezni a néppel. Szóvá teszi a főváros környékén fekvő községek viszonyait és nagy Budapest tervét, melyet megvalósítani szükségesnek és üdvösnek tart. A javaslatot nem fogadja el.

Negyed háromkor a vitát félbeszakították. Megállapították a holnapi ülés napirendjét és ezzel az ülés véget ért.

VIDÉK.

Bojkottált tervpályázat. Gyuláról jelentik: Gyula város képviselőtestülete még a múlt év nyarán elhatározta, hogy a rozoga városháza újjáépítésére mintegy 300 ezer korona előirányzott építési költséggel tervpályázatot hirdet. Ugyanez a közgyűlés megválasztotta a beérkező tervek és költségvetések elbírálására hivatott bizottságot is; egyben elhatározta felkérni a kereskedelmi minisztert és a Magyar Mérnök- és Építészegyletet is, hogy a bírálóbizottságba egy-egy tagot küldjön ki. A mérnök- és építészegylet formális okok miatt bojkott alá helyezte a pályázatot azért, mert a pályázati feltételek, illetőleg a pályamunkákra kitűzött honoráriumok messze mögötte maradtak az egylet által megállapított árszabályzatnak. Az egylet felszólította tagjait, hogy a pályázaton ne vegyenek részt. Midőn a bojkott dacára a március 1-én lejárt pályázati határidőre beérkezett 15 pályamű elbírálására a polgármester írásban, majd személyesen fölkerlte az egyletet egy bíráló szakértő kijelölésére, ezt a kérelmet ismét visszautasították. A Mérnök- és Építészegylet hallgatóság szolidaritást vállalt a kereskedelemügyi miniszter is és szintén megtagadta a szakértő kinevezését a bírálóbizottságba. Mindezek következtében a beérke-

minden gyöngédség a férjétől természetes, magától érthető dolog lenne.

Ugy április közepe lehetett akkor és ebéd végén szólót kíván az asszony.

— Édes szívem, szól a férje gyöngéden, honnan vegyünk most szólót. Talán nincs egy fürt sem egész Budapesten.

Az asszony csak ennyit mondott, elnyujtva, panaszosan, fenyegetően:

— Megkivántam.

S a férjét mintha kicsérélték volna. Aggódó arccal adta ki a rendeletet a cselédségnek, hogy szólót kell keríteni akárhonnán és a következő perében a hányan csak voltak a háznál, annyifelé szaladtak, hogy szólót kerítsenek. Ekkor már világosan éreztem, hogy gyűlölköm az asszonyt.

Rövid idő múlva együtt maradtunk Sztalierrel, akkor azután elmondotta, hogy amilyen állapotban van a felesége, borzasztó beteg lenne, ha nem adná oda neki, amit megkiván. Hogy honnan szedte magába szegény ezt a végtelen ostobaságot, azt máig sem tudom. Az asszony hitette el vele, vagy más de Sztalier né minduntalan visszaélt férje együgyűségével. Hol egy drága ruhára, vagy ékszerre, hol más lehetetlen dolgokra mondta: megkivántam. És Sztalier lehozta volna a csillagokat is az égről, mert máris apának tartotta magát s úgy érezte, hogy meghal, ha reményében csalatkozik.

Ugy érezte, hogy ha nem teljesítené azt, amit az asszony kíván, nemcsak a feleségén

ejtene súlyos, nagy sérelmet, hanem egy keletkező életet semmisítené meg: a fiát...

... Két hét múlva egy délután ismét eljött értem Mihály. Azt mondta, hogy meglepi velem a feleségét, aki azt hiszi, hogy ő csak este jön haza Rákospalváról, ahová egy kliense hívta ki. Vonakodtam elmenni, de ő valószínűleg kényszerített... Benyitottunk az előszobába.

— Egyedül van a feleségem? — kérdezte a szobaleánytól.

— Nem, — válaszolt ez, a fiatal ur van nála.

— Az unokafivére jött látogatóba, szól Mihály mosolyogva. Letettük a kalapot, botot, azután keresztül mentünk a szobákban. Vastag, drága perzsaszőnyegek fogták fel a lépésünk neszt. Szegény barátom mosolyogva ment előttem. A legutolsó szoba ajtajához értünk én a háta mögött voltam pár lépésnyire.

Egyszerre visszaneztem reám. Az arca sápadt volt és a kifejezés, ami előmlött rajta, szinte megfagyasztotta a vért bennem.

Odaugrottam hozzá, hogy a karjaimba vegyem, de ő nem várta meg, amíg hozzá érek. Berugta az ajtót és velem együtt megállott a küszöbön.

Amit akkor láttunk, azt lehetetlen volt félreérteni... Az asszony, meg egy kikent-kifent kamasz...

Szóltanul, ingadozva lépett a szoba közepére, én mindenütt mellette. Azok pedig reszkettek halálos félelemben, mert a tehetetlen, jámbor Sztalier valószínűleg retentő volt.

De azért nem tett semmit, csak állott a közepén, üveges szemekkel. Az ifju, a kamasz menekült. Észre sem vette.

— Mihály, szólta én, kedves pajtásom.

A bűnös asszony, aki reszkette huzódott meg a pamlagon a fejét elrejtve, egyszerre föl-eszmélt. Érezte, hogy van itt valaki, aki nem engedi, hogy megöljék és erre kitört belőle a zokogás.

A megcsalt férj is föl-eszmélt. A gyilkos vágyakat, a dühöt, legyőzte benne a bánat, a keserűség. Megszólt, a hangja a szívembe markolt.

— Miért tetted ezt velem?...

Az asszony térden csuszott feléje, fölnezt rá és miközben a kezét csókolgatta, a halálos félelem öntudatlanságában szinte bután, hizelegve, reménykedve, félelmes asszonyi ravaszága ösztönével csak egy szót mondott:

— Megkivántam!

S a rutul megcsalt ember keze nem csapott le. Nem is emelte fel a kezét, mert az asszony csókolgatta.

Én pedig siettem onnan, hogy vissza ne térjek soha többé s amint végighaladtam az utcán, kacagtam folyvást, hogy a könny is kihullott a szememből. A járókelők, akik hallották, azt hitték, hogy örült vagyok. Pedig dehogy voltam örült. A történetnek vége s én nem találja kacagtatónak. De ha ott lett volna, amikor az az egy szó elhangzott...

zett pályaművek nincsenek felbontva és elbírálva. A képviselőtestület most elhatározta, hogy az egyet és a kereskedelmi miniszter szakértője helyett maga kér fel két neves fővárosi műépítést, Torbát Ernőt és Lack Istvánt és a leköszönt Szarvassy Arzén műszaki tanácsos helyett beválasztotta Bálint Imre államépítészeti mérnököt a bizottságba. A város egyidejűleg a szaklapokban közléteendő hirdetmény útján értesíti a pályázókat, hogy amennyiben a bíráló-bizottságban történt ezen változtatás miatt pályázatukat nem tartanák fenn, pályaterveiket f. é. április 20-ig jeligéjük közlése és a tervek feladásáról szóló postai vévény beküldése ellenében visszavonhatják. A pályaművek megbírálásának határideje május 15.

Csanádmegye és a tisztviselők. Makóról jelentik: Csanádmegye mai, folytatódólagos közgyűlésén foglalkozott azzal a törvénytervezettel, amely a vármegyei tisztviselők fizetésrendezését foglalja magában. A közgyűlés állást foglalt a szervezet ilyen formája ellen, mert az alispán és a főjegyző nem juthatnak az V. fizetési osztályba. Elhatározták, hogy felírják a parlamenthez és azt kérik, hogy a javaslatot módosítsák ilyen értelemben: a fizetés legmagasabb osztályába való jutásra egyedül a szolgálati idő legyen mértékadó. Hasonló határozat meghozatalára a többi vármegyét is fölkerik.

Dreadnoughtok alkonya.

— **Uj robbantó lövegek.** —

Távirati tudósítás.

Arad, április 4.

A falánk tengeri szörnyetegek: a dreadnoughtok megkapták pusztító szerüket, az amerikai Unió ágyuit olyan új robbantószerrel tudják megtölteni, amelynek bombái szétzúzzák a legvastagabb hajópáncélt is.

Dunn W. Beverly, volt tüzérezredes, akitnek a robbantó technika terén nem egy számottevő találmánya van, néhány hónappal ezelőtt föltűnő hírrel lepte meg az Egyesült-Államok kormányát. Bejelentette, hogy egy új robbantószeret talált föl, amelynek kipróbálására bizottság kiküldését kérte.

Sandy-Hookon, az amerikai szárazföld előtt fekvő kicsiny szigeten teljes visszavonultságban és titokban heteken át foglalkozott négy nagyragu katoná az új robbantóanyag kipróbálásával és arra az eredményre jutott, hogy a „D” nevű explóziós anyag felülmúlja nemcsak a nitroglicerint avagy e melinitet és ekraziót, hanem még a jopánok simozóját is. A „The World” riportere ennek a bizottságnak az egyik tagjától az új robbantóanyagról a következőket tudta meg:

A D explóziós anyag az eddig ismert összes robbantószernek között a legborzalmasabb hatása. A bomba, amelyben a robbantószernak hatvanöt fontja van, ezernegyvenhat font súlyu. Ezt a hatalmas lövedéket egy tizenkét inces (egy inces: két és fél centiméter) átmérőjű ágyú tíz tengeri mérföldre még célba veti. Sandy-Hookon egy ilyen lövedék keresztül vágott egy tizenegy és fél inces vastagságú különös keménységű acéltáblát és csak azután robbant föl. Ennélfogva a lövedék átjárja az eddig elért legvastagabb hajópáncélt, még a dreadnoughtokét sem kivéve. Egy több láb vastagságú igen laza (tehát lövedékek számára nehezen átjárható) földhányat egy ilyen bomba átszakított, azután fölrobbant és akkora területen pusztított, amely megfelelt volna egy teljes ezred horevonatának.

Az explóziós anyag összetételéről természetesen nem nyilatkoznak, elég tudni annyit,

hogy az anyag alapja: pikrinsav. Az új robbantóanyaggal és a hozzá való ágyúkkal már felszerelték Newyork tengeri kikötőjének összes erődítményeit. Fort-Hancock, Sandy-Hook, Fort-Hamilton és Fort-Wadsworth már hetek óta ezzel az új védelmi eszközzel rendelkeznek és Európa összes államainak minden flottája sem tudná ezentul fiz tengeri mérföldnél közelebbre megközelíteni Newyork kikötőjét.

A függetlenségi pártok fuziója.

— **A kormány és a képviselők fizetésemelése.** —

Távirati tudósítás.

Budapest, április 4.

A függetlenségi pártok fuziójának eszméje ismét felmerült a parlamentben. De sem ez, sem az újabb indennitásról szóló javaslat, sőt a husvétii szünet se érdekli most a képviselőket annyira, mint a fizetésemelés iránt támasztott mozgalom. Ugy látszik azonban, hogy ez meg a kormány álláspontján máris megfeneklett.

Mai politikai távirataink a következők:

Lukács indennitási javaslata.

Lukács László pénzügyminiszter ma törvényjavaslatot terjesztett a Ház elé, a melylyel az indennitásnak június végéig való kiterjesztését kéri. A törvényjavaslat ez:

1. §. A 1911. évi első négy hónapjában viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról szóló 1910. évi XIX. törvények hatálya 1911. év június hó végéig kiterjesztetik.

2. §. Az 1887. évi XLV. t.-c. 4. § 2. és 3. pontja hatályon kívül helyeztetnek s azok helyébe a házadó alá tartozó ingatlanok törvényszerű legkisebb értékének megállapítása céljából a törvényhozás további intézkedéséig a következő rendelkezések lépnek:

A házbéradó alá tartozó házaknál a megelőző évben a házbéradó alapjául szolgáló nyers jövedelemnek a) Budapest székesfőváros egész területén tizenháromszoros összege; b) olyan helyeken, melyek az 1909. évi VI. t.-c. 9. és 10. §-a értelmében általános házbéradó alá esnek tizenkétszeres összege; c) másutt kilenceszeres összege. 3. A házosztályadó alá tartozó házaknál az előző évi házosztályadónak hatvanszoros összege.

Az 1887. XLV. t.-cikk 4. §-a utolsó bekezdése olyképp módosítottatik, hogy a házbéradó alá tartozó ingatlanokról oly adóbizonyítványok állítandók ki, melyekben a házbéradó alá tartozó ingatlanokra nézve az előző évi házbéradó alapjául szolgáló nyers jövedelem van kimutatva. Végül az 1887. évi XLV. t.-cikk 5. §-a második bekezdése olyképp módosítottatik, hogy az 1881. évi XXVI. t.-cikk 25. §-ában érintett tudományos intézetek és köztanintézetek házbéradó alá tartozó ingatlanai értékelésénél a házbéradó alapjául szolgáló jövedelemnek a) Budapest székesfővárosban tizenháromszoros összege helyett annak tizenkétszeresével; b) olyan helyeken, melyek az 1909. évi VI. t.-c. 9. és 10. §-a értelmében általános házbéradó alá esnek, tizenkétszeres összege helyett annak tizennégyeszeresével, c) másutt kilenceszeres összege helyett annak nyolceszoros összegével számítandó. A jelen szakaszban foglalt határozatok mindazon illetékek megállapításánál megfelelően alkalmazandók, melyek e törvény hatálya alatt kerülnek elsőfoku kiszabás alá.

A képviselők fizetésemelése.

Budapestről jelentik: A képviselői fizetések felemelését célzó mozgalom ma tovább folyt. Az ívet ma is sok képviselő írta alá. Justh Gyula, Holló Lajos és Batthyány Tivadar gróf azonban kereken megtagadták az aláírást. Ugyanezt tette Apponyi Albert gróf, ezzel a kijelentéssel:

— Mindaddig, amíg a legfontosabb állami szükségleteinket restringálni vagyunk kénytelenek, szó sem lehet a képviselői fizetések felemeléséről.

Ma délig 232 aláírás volt együtt. Bejelentették a dolgot a miniszterelnöknek és Berzeviczy bázelnöknek. Berzeviczy rokonszenvvel fogadta a mozgalmat.

Ejjel jelentik Budapestről: A képviselők fizetésemelésére indított mozgalom ezuttal se fog eredménynyel járni. A kormánynak ugyanis az az álláspontja, hogy a tervet jelenleg nem helyesli és ezért ebben az irányban semmit se fog tenni.

A függetlenségi pártok fuziója.

Budapestről jelentik: A belügyi vita szónoka holnap Polónyi Géza lesz, aki részletesen és behatóan kíván foglalkozni a költségvetéssel. A függetlenségi párton is vannak, akik aggódva néznek Polónyi beszéde elé. Az a hír terjedt el, hogy Polónyi ismét sürgetni fogja a függetlenségi pártok fuzióját. Ezt a szándékát közölték Justh Gyulával, aki erre a következőket felelte:

— Ha a két párt programja az általános választójogon kívül is minden kérdésben fedi egymást akkor szívesen egyesülünk, de az agráriusok és a plutokrácia szekerét nem fogom tolni, mint a Kossuth-párt egy része. Erre nem vagyok kapható.

Hir szerint Polónyi a reform klubot is támadni fogja, amikor is a Justh-párt egyik alelnöke veszi védelmébe a klubot.

A miniszterelnök Bécsben.

Budapestről jelentik: Khuen miniszterelnök a belügyi költségvetés letárgyalása után, tehát előreláthatólag a holnapi nap folyamán, a vita elhúzódása esetén pedig egy nappal később utazik Bécsbe. A miniszterelnök utjának elhalasztódása következtében a bécsi tárgyalások is halasztást szenvednek.

A munkapártértekezlete.

Budapestről jelentik: A nemzeti munkapárt holnap este fél 8 órakor értekezletet tart, amelyen a honvédelmi tárca költségvetését fogják tárgyalni.

A román belügyminiszter az erdélyi románokról.

Bukarestből jelentik: A kamarában most folyik a trónbeszédre adandó válasz vitája. Marghiloman belügyminiszter tegnap válaszolt a konzervatív pártnak arra a vádjára, hogy a kormány nem törődik az erdélyi románok sorsával. A belügyminiszter többek között ezeket mondta:

— Az igazság ebben a kérdésben az, hogy a mi államunknak a hegyeken túl lakó fajrokonok ügyébe oly kevéssé szabad beleavatkoznunk, amily kevéssé csak lehet. Engednünk kell, hogy a magyarországi románok saját erejükkel fejlődjenek. Ez a legjobb szolgálat, amit nekik tehetünk.

A belügyminiszter ezután visszautasította azokat a vádakot, mintha a kormány befolyásolta volna a választásokat.

A pornográfia ellen.

(Országos nyomozás a szennyiratok kiirtására.)

Távirati tudósítás.

Budapest április 4.

Az utóbbi időben a rendesnél is merészebben és sürűbben jelentek meg bécsi és berlini lapokban, de más németországi és ausztriai újságokban is olyan hirdetések, hogy Magyarországon Ottaván, Versecen és Pozsonyban pornografikus fényképek és nyomtatványok kaphatók. Az osztrák és német rendőrségnek feltűnt a sok hirdetés, megfigyelte a postaküldeményeket és néhány, a jelzett helyről érkezett csomagokban tiltott képeket és könyveket talált.

Az osztrák és német rendőrség erre átírt a budapesti főkapitányságnak, a rendőrség pedig az illető városok rendőrségének, de azok nem tudtak boldogulni a dologban. Erre a belügyminiszter felhatalmazta a budapesti rendőrséget, hogy az egész ország területén nyomozhat. A budapesti rendőrség mintegy tíz nappal ezelőtt kezdte meg a munkát. Mindhárom helyre elküldte egy-egy tisztviselőjét néhány detektívvel.

Ottavára és Versecre Keresztessy Gyula rendőrfogalmazó utazott. Ottavai leleplezéseiről már beszámoltunk lapunkban. Hasonlóan eredményes volt verseci nyomozása is.

Versecen Wéttl Vilmos, a pángermán Süd-Ungarische Zeitung szerkesztője a tilos áruk terjesztője. Kétségbe volt esve, mikor megtudta, hogy miről van szó, s csak azért könyörgött, hogy a rendőrség úgy közölje a nyilvánossággal, hogy politikai okokból tartott nála házkutatást. Geigert és Wéttl-t följelentették az antalfai és verseci járásbírósnál.

Pozsonyban egy régi könyvkereskedő cég létezik, Dabrovác István, amely külföldi, különösen német és balkán lapokban hirdeti fess szép alakjait. Ez a cég már régóta gyanus volt a helyi közbiztonsági hatóságnak, de olyan előkelő öreg urakból állott a vevőközönsége, hogy bizony az ottani rendőrség nem igen mert kikezdeni vele.

Azonban tegnap beállított Geguss kapitány a boltba. Levette a csipetőjét és félrehívta a cég egyik tulajdonosát, Ringbauer Károlyt. Valami sejtelmesen édeset sugott a fülébe, a cégfőnök megértette a suttogást és elvezette egy kis kabinetbe, ahol már ült is néhány pornográf-kedvelő, akik úgy belemélyedtek az illusztrációk és írások tanulmányozásába, hogy észre sem vették a jövevényeket. A kapitánynak is széket adtak. Geguss átnézte a raktárt, alaposan áttekintette az egész készletet, kiment és azt mondta a kereskedőnek:

— Uram, ez pornográfia.

— Hát mit akar az ur, polyglott bibliát?

— Igen, én pornográfiát akartam, csak hogy nem olvasás, hanem lefoglalás céljából. A kereskedő erre más hurokat kezdett pengetni.

— Pardon, uram, ez realiztikus irodalom.

— Csakhogy ahhoz, hogy mi irodalom, és mi disznóság, én is konyitok valamieskét, — mondta a kellemetlen vevő, — én Geguss Dániel író és rendőrtiszt vagyok.

— Ez baj, — felelte rezignáltan Ringbauer. — Tudom, hogy arra a raktárra odabenn, minő sors vár, csak hogy annak, hogy ez itt van, nem én vagyok az oka, hanem a társam, Braun Kurt. Ez a Braun egy megbukott berlini könyvkereskedő, akit társul vettem és ő vezette be a pornográfiát jól renomált üzletembe. Stellan Domonkos bécsi kereskedő (Schillergasse 15.) volt állandó szállítója üzletemben.

Ugyis mindegy, elárulhatom önnek, hogy fotografiai lemezeink is szép számban vannak.

Geguss nyomban igénybevette a pozsonyi rendőrség segítségét, egy bizottság kiszállt a könyvesboltba, ahonnan harmadfélezer darab pornográf képet és iratot foglaltatott le. Braun Kurtot a rendőrség még ugyanazon délután kihallgatta és letartóztatta.

Itt említjük meg, hogy Frank Frigyes, a minap Budapesten elfogott pornográf könyvkereskedőt ötszáz korona kaució ellenében ma szabadlábra helyezték. Ügyének tárgyalása ápr. 19-én lesz. A rendőrség tíz évre kitiltotta Budapest területéről.

Ejjel jelentik Pozsonyból: A pozsonyi rendőrségen nagy izgalmat keltett Lehner Gyulának a város első detektívjének hirtelen felfüggesztése. A felfüggesztés azért történt, mert a vizsgálat során kiderült, hogy a lefoglalt pornografikus könyvek a kereskedők számára a detektív címére érkeztek.

Meggyilkolta a fegyenc-társát.

Szökés a fegyházból.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Nagybecskerek, április 4.

Megirtuk, hogy a nagybecskereki királyi ügyészség fegyházából megszökött egy Uzurov Szvetozár nevű rab, akit az esküdtbiróság legutóbb szándékos emberölés büntette miatt 12 évi fegyházra ítelt s aki vizsgálati fogságban volt a nagybecskereki fegyházban, míg a reá kiszabott büntetés jogerőssé válik. A szökevény bámulatos vakmerőséggel, gyorsasággal és ügyességgel hajtotta végre szökési tervét, amelyre a jelek szerint már régen készülhetett s csak alkalomra várt, hogy tervét keresztülvigye. A szökést érdekessé teszi az, hogy a börtönőrök azonnal, alig néhány pillanat múlva észrevették Uzurov szökését, s tüstént a legnagyobb hajsza indult meg a szökevény után, de minden esendőri, rendőri és fogkázóri hajsza és kutatás mellett sem sikerült eddig a szökevényt elfogni s nincs kizárva az eshetőség, hogy Uzurovnak sikerülni fog a határt elérni s átszökni Szerbiába. A szenzációs rabszökésről a következő részleteket sikerült megtudnunk:

Uzurov Szvetozár tipikus és úgy látszik, javithatatlan gonosztevő velt, aki megjárta már a börtönlakók egyik legrégebb gyűjtőhelyét, Vácot is ahová gyilkosság miatt került néhány évre. Uzurov, aki huszonhat éves és beorai juhász, tavaly ősszel került ki Hollósi Mátyás keceli illetőségű rabbal együtt a váci fegyházból. A két fegyházviselt ember a kiszabadulás után elhatározta, hogy a Délvidéken kezdenek új életet. Tavaly október hó 16-án Felsőmuzslya határában egy vízlevezető csatornában meggyilkolva találták Hollósit. A feje szét volt zúzva, a testén több revolverlövés és készsúrások által ejtett sebet konstataáltak. A csendőrök nemsokára a véres esemény után elfogták Uzurovot, akire egy az áldozat kabátjáról leszakított gomb révén terelődött a gyanu s minden jel arra engedett következtetni, hogy csakis Uzurov követhette el ezt a bestialis kegyetlenséggel végrehajtott gyilkosságot. A nagybecskereki királyi törvényszék mint esküdtbiróság ezért a február hó kilencedikén megtartott főtárgyalás alkalmával szándékos emberölés címén tizenkét évi fegyházra ítélte Uzurovot, aki az ítélet ellen semmiségi panaszt jelentett be s így mint vizsgálati fogoly a nagybecskereki fegyházban maradt, míg a maga

sabb fórum döntése meg nem érkezik, ami nemsokára várható. A vizsgálati fogság alatt Uzurov elég rendesen viselte magát s különösebb panaszra nem adott okot. A szökésre Uzurov már elítélésekor gondolhatott, mert az ítélet kihirdetése után — mint a királyi ügyészségnél megtudtuk — a következőképen nyilatkozott:

— Elítéltek, de nem tudom ki fogja kitölteni a büntetést.

Uzurovnak erre a kijelentésére természetesen alig hederítettek s üres hencogésnek vették, Most azután beigazolást nyert, hogy a fegyházviselt ember egészen komolyan értette és mondomta ezeket a szavakat.

A szökés a következőképen történt. Uzurov délután néhány rabtársával lenn dolgozott a fegyház udvarán, ahol szuronyos börtönőr ügyelt a rabokra. Uzurov kileste a pillanatot, mikor a börtönőr nem ügyel reá s az órházból magához vette a fegyháznak a református templom felé nyíló másik udvarára szolgáló vasajtó kulcsát, mely az ajtó melletti órházban volt egy szegre felakasztva. A következő pillanatban már kinyitotta a vaskaput, kiugrott azon, majd újból bezárva azt maga után, a szomszéd udvarból a szabadba igyekezett. A börtönőr azonnal észrevette Uzurov szökését, de mert ugyanazon a kapun, amelyet Uzurov szökésekor maga után bezárt, nem bírta üldözöbe venni, a Toldi Ferenc-utcai bejárat felé kellett kerülnie. A börtönőr üldözés közben gyorsan értesítette társait a szökésről, azzal megkezdődött a hajsza a szökevény rab után Uzurovnak csak annyi ideje volt, míg a börtönőr a Toldi Ferenc-utca felé körükerülte a törvényszéki épületet. Ez alatt a pár pillanat alatt kellett az utcára jutni.

A szökevény rab valószínűleg Felsőmuzslya és Écska felé menekült. Ezt a feltevést látszik megerősíteni a Muzslya község előtti szélmalom molnárának az előadása is, aki a nyomozó csendőröknek elmondotta, hogy tegnap reggel öt óra tájban egy 25—26 évesnek látszó ember kenyeret kért tőle, amit adott is neki. A szemléleírás, melyet a molnár a csendőröknek az idegenről adott, teljesen megegyezik Uzurov szemléleírásával.

A királyi ügyészségen szerzett információk szerint Uzurov a törvényszéki épületnek a református templom melletti nagy rácsos kapuján át került az utcára, míg egy szemtanu, aki épen akkor jött a hidon át, látta, hogy a szökevény a törvényszéki épületet a református templom kertjétől elválasztó fal mellett felállított magas rőzsekötegre kapaszkodott s a falon át a református templom kertjébe ugrott. Az ugrás után Uzurov néhány másodpercig még a földön hevert, aztán a református templom kertjéből a rácsos át az utcára került s rohanva menekült a Rákóczi-utca felé. A Rákóczi- és a Mária-Terézia-utca sarkán még többen látták a menekültöt, aki a Csillag féle házba futott s ezzel nyoma veszett. Innen valószínűleg már a kerteken keresztül menekült tovább. Uzurov menekülése után néhány pillanat múlva fegyveres börtönőrök rohantak a Rákóczi-utca végéig, hogy nyomába kerüljenek s elfogják a menekültöt. Az ügyészség a szökésről azonnal értesítette a csendőrséget és rendőrséget is, akik tüvé tették az egész várost, átkutatták a Csillag-féle ház minden zegét-zugát, elállották a vámsorompókat, majd a Bega partján nyomoztak, mindez azonban hiábavaló fáradozás volt, mert Uzurovot nem sikerült elfogni.

A szerelem városából.

(A szezon vége Nizzában)

Nizza, április 1.

Franciaországnak ebben a bájos kis sarkában bizony isten nem a köztársaság uralkodik, hanem a — kártya és az asszony.

Az idei szezon, amelynél fényesebb évek óta nem volt Nizzában, már alkonyát éli. De ez a leáldozó fény még mindig teli van pompával, ragyogással. A magyar és osztrák közönség ugyan nagyrészen hazautazott, mert a mi éghajlatunk már odahaza is nizzai, de az angolok és oroszok még itt vannak. Az utcák, a szállodák, a tengerparti korzó még zsufolva vannak; a Jeteo reggeli hangversenyekre még alig kapni helyet és a petits-chevaux szeszélyes lovacska körül még tolong a sok aprópénzes szerencsevadász.

Ez tudniillik az utolsó kísérleti állomása a lefőrt gavalléroknak és delnőknek. Mert a riviérai játékvilágnak is megvan a maga speciális lélek-tana. A tömött zsebű idegen megérkeztek beiratkozik a Grand Cercle-be, ahol egy-egy bankadáshoz bizony nem sok husz-harmincezer frank, sőt annál az asztalnál, amelynél száz frank a legkisebb tét, nagyon jó, ha a pointeur sem jön zavarba néhány ezer frank veszteség után.

De hát a szerencse forgandó és biztosra nem megy más, csak a kaszinó, mely minden bankból leszedi előre a maga tíz százalékát. Így aztán a legtömöttebb zsebbel is megeshetik, hogy néhány nap múlva kénytelen hátat fordítani a baccaratnak és átvonulni Monte-Carlóba.

Pénz kell Monte-Carlóban is, csak hogy ott már lehet nyerni hatszorosat, tizennyolcszorosat és harminchatszorosat. Itt már elég a Louisdoor, sőt az öt frankos is. Az utolsó stáció végül a petits-chevaux a Jeteeben, vagy a Casino Municipalban, ahol az egy frankos pénzdaráb az uralkodó planéta.

A szerelem igazi bő vásárja is azonban most van a szezon végén Nizzában. A kínálat háromszorta nagyobb a keresletnél. Az adósságokba került kokottok, az ékszereiket elzalogosított párisi asszonyok és a pénzüket elbaccarazott orosz hölgyek április első hetében igyekeznek regresszálni magukat — ahogy lehet.

Egy itt időző idősebb aradi ur megismerkedett a baccarat asztalnál egy hamburgi hölgygyel, aki a férjével jött s aki a férjével együtt elvesztette tegnapig az utolsó aranyát. Az este aztán félrehívta a kaszinóban a kis német hölgy a fentemlitett aradi urat és bizalmasan megsugta neki, hogy a férje megvan hülve, két napig szobában marad s hogy ő hajlandó volna ma átmenni vele Monte Carlóba, vagy Mentonba. Mindössze is csak kétszáz frankra lett volna szüksége.

Az utcák művészileg festett hölgyekkel vannak tele, akik valósággal belekapaszkodnak a járókelő gavalléroknak. Egy budapesti urat kérdeztem a minap, hogy vajjon hol vannak a tisztességes nők, akik ezidőszert a Rivierán üdülnék?

— Oh kérem, volt a válasz, azok egy csendes helyet választanak maguknak, például Beauliet.

És mi történt? A múlt héten egyik éjjel kigyulladt a Bristol, Beaulieu legnagyobb, legelőkelőbb szállodája s a rossz nyelvek szerint az ott lakó tisztességes nők mindegyike előre gondoskodott már egy-egy lovagról, aki a tűzilárma pillanatában segítségére volt az öltözködés és ékszereinek, ruháinak megmentése körül.

A nizzai élet középpontja most is, csak úgy, mint a szezon zenitjén a Casiro Municipal Grand Cercleje. Aki ebbe az ugynevezett privát klubba először iratkozik be, azt hiszi, hogy a legelőkelőbb, legdisztigáltabb társaságba sikerült felvétetnie magát. Kell gondoskodni jó ajánlóról, a titkári hivatal pedig annyi aggálylyal és körültekintéssel faggatja a belépni kívánczó nationálját,

hogy valóságos élvezet végül lefizetni a huszonöt frank tagsági díjat.

Amikor aztán belép az ember a fényes termekbe, akkor látja, hogy az egész Riviera legheterogenebb társasága itt adott találkozt egymásnak. Ott ül egy orosz nagyherceg, mellette egy budapesti éjjeli mulatóhely tulajdonosnéje, odébb egy olasz miniszter neje, mögötte egy gazdag bécsi fiakkeres, grófnő, bárónő, grand, kokott és utcai leány: ezekből áll a Grand Cercle százezreket dobáló, milliányi ékszereket mutató közönsége.

Egyik legszerencsésebb játékos a most a Cerclenek az a bájos, fiatal magyar báróné, akinek az a babonája, hogy sohasem ül le egy asztalhoz játszani a férjével. Családfájuk gyökere aradi földben van. A szép asszony azonban itt is megőrzi arisztokratikus büszkeségét, mert a mellette ülő kokottok kérdéseire nem ad választ. A pénzüket elnyeri, de szóba nem áll velük.

Az idő gyönyörű, az asszonyok szépek, a tengerparti korzón mintha megelevenedett volna a „Chic Parisien” nyomtatott világa. A tompán gördülő fogatok, az autók sokhangú túlkölése, a hőmpölygő, vidám, mosolygó embertömeg mind arról mesél, hogy van egy pontja a világnak, ahol az emberek nem dolgoznak, hanem élnek; s van egy pontja Franciaországnak, ahol nem a köztársaság az ur, hanem a kártya és az asszony,

Csak hogy a kettő közül itt kétségtelenül könnyebb eltalálni az asszonyok kegyét, mint a kártyáét.

Stauber József.

VÁROS ÉS MEGYE.

A városi tisztviselők fizetésrendezése. A novemberben tartott törvényhatósági közgyűlés alkotta meg azt a szabályzatot, mely az államsegély felhasználásával a városi tisztviselők fizetését rendezte. A belügyminiszter ezt a rendezési munkát nem hagyta jóvá több okból. A legjellemzőbb a kifogásai között az, hogy a törvényhatóság több kivételt tett egyes személyekkel, mint a mennyinek a fizetését az általános elvek szerint rendezte. Hogy végre igazság legyen minden vonalon, utasította a várost, tartsa magát szigorúan a kiadott rendelethez, mely megszabja a korlátokat, ameddig az érdem jutalmazásában és a helyzet javításában elmehet. A szervező bizottság ma tartott ülésén a miniszteri utasításnak megfelelően dolgozta át a szabályzatot, melyet a jövő heti közgyűlés elé terjeszt a tanács.

Értekezlet a mérnökegyletben. Sármezey Endre, az Acsev. igazgatóhelyettese, holnap délután hat órára értekezletet hívott egybe a mérnökegylet helyiségébe. A tanácskozás a város közlekedésügyével foglalkozik.

A műjég kötelező használata. A közönség legszélesebb rétegeit érdekli az a szabályrendelet, melyet a tanács a műjég kötelező használatáról készített és a legközelebbi közgyűlés elé terjeszt. A rendelet tervezetét itt közöljük: 1. §. Arad sz. kir. város területén 1. a tej és tejterméket árusítók és feldolgozók; 2. cukrászok, fagyalt és édesített italokat készítő és árusítók; 3. kávéosok, kávémérők; 4. mindazok, akik közvetlen fogyasztásra szolgáló állami és élvezeti cikkeket készítenek és árusítanak — műjeget kötelesek használni. 2. §. Azok, akik nem közvetlen fogyasztásra szolgáló élelmi és élvezeti cikket készítenek és árusítanak, természetes jeget használhatnak; kötelesek azonban oly hűtő készüléket alkalmazni, melyben az élelmi és élvezeti cikkek a természetes jéggel, vagy jéglével közvetlen érintkezésbe nem jöhetnek. Mindazon esetben, midőn az élelmi és élvezeti cikkek a jéggel közvetlen érintkezésbe hozatnak, a műjég használata kötelező. 3. §. Vidékről jég között érkezett élelmi és élvezeti cikkeknek a szállított jégben való tar-

tása meg van engedve. Ha azonban a szállított jég elfogyott, a továbbtartásnál jelen szabályrendelet rendelkezései lesznek kötelezővé. 4. §. Elelmi és élvezeti cikkeknek vidékre való küldésénél a műjég használata kötelező. 5. §. Gyógycélokra kizárólag műjég árusítható. 6. §. Akik ezen szabályrendelet rendelkezéseit meg nem tartják, illetve megszegik, amennyiben cselekményük vagy mulasztásuk a fennálló törvények, vagy kormányrendeletek alapján nem büntethető, jelen szabályrendelet alapján 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén 5 napig terjedhető elzárással büntetendők. 7. §. Jelen szabályrendeletbe ütköző kihágások esetén a rendőri büntető eljárás egységes szabályozása tárgyában a m. kir. belügy és a m. kir. igazságyminiszternek 65000-909. B. M. sz. rendelete a 2. §-ában megjelölt hatóságok illetékesek eljárni. A kiszabott pénzbüntetés az 1901. évi XX. t.-c. 23. §-ában megjelölt célra fordítandó.

Városi közgyűlés. Arad város törvényhatósági bizottsága által április 12-én, d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydarabok sorrendje: Polgármester március havi jelentése. Polgármester jelentése dr. Takácsy Sándorné által a gyermekkorház céljaira adományozott 2000 korona tárgyában. U. a. jelentése Janisch Lipót kérelme tárgyában sikkertjenek gondozása iránt. U. a. előterjesztése Mészáros Gábor dr. gájkülvárosi kerületi orvos részére szabadság-idő engedélyezése, a helyettesítése iránt. A magyar gyáripárosok országos szövetségének megkeresése az alapító tagok sorába való belépése iránt. A belügyminiszter ur intézvénye a városi tisztviselők és alkalmazottak fizetéselemzése tárgyában. A tanács javaslata az 1910. évi államsegély folyósítása tárgyában. A vízvezeték zárgondnokának felelőssége a viztorony után kivetett községi adó leírása tárgyában. A tanács javaslata a f. évi január hónapban elő és leirt állami adónak megfelelő községi adó elő- és leírása tárgyában. Probst Mihálynak kérelme az iránt, hogy tégláregéti telepe neki örökáron eladassék. A munkásház kérelme házépítési telkének nagyobbitása iránt. A tanács előterjesztése a trágyatelepen öszszegyülő trágya iránti intézkedés tárgyában. U. a. előterjesztése a kulturpalota alapozási munkálatai körül felmerülő több kiadása tárgyában. Kontor Kelemennek bérletátruházása iránti kérelme. Koch Sándor, Szida Lázár és társainak kérelme a műjég árának leszállítása iránt. A sertés hizlaló r. t. kérelme a telek átengedési szerződés feltételeinek újbóli megállapítása iránt. A t. ügyészség betérjeszt a Vogel Lászlóval bolt-bérlet iránt megkötött szerződést jóváhagyás végett. A gazdasági széknek jelentése Kádár Frigyesnek bérlet meghosszabbítása iránti kérelme tárgyában. Gruber Lászlónak kérelme korosma bérletének meghosszabbítása iránt. Az orsz. állatorvos egyesületnek segély iránti kérelme. Az aradvármegyei gazdasági egyesületnek beadványa tenyészállatok beszerzése és kiosztása körül vállalandó szavatosság tárgyában. A tanács névszerinti szavazás megajtése végett betérjeszt a Jankó Gyula és Szántó Lajos kertvétele ügyében hozott határozatot. A tanács javaslata egy istállóban felépítése tárgyában. A tisztü ügyészség betérjeszt Kotsis Lajossal az Erzsébet külváros csatornázása iránt megkötött szerződést jóváhagyás végett. U. a. a tanács betérjeszt a munkásházak ügyében hozott határozatot névszerinti szavazás végett. A tisztü ügyészség betérjeszt a Benoid gyárral, a kulturpalota központi fűtése; Bozsik és Román céggel az ácsmunkák, Rubletzky Gézával a figurális szobrász munkákra, Mairovitz Emillel a kőfaragó és márvány munkák, Kohn Józseffel vízvezeték és csatornázási munkák, Urbán Endrével üveges munkák, Stoll Bélával lakatos munkák, Weitzer waggongyárral vasfedél szervezeti munkák, Mittner Józseffel tetőfedő munkák, Huserl Manóval bádogos munkák elvállalása iránt megkötött szerződéseket jóváhagyás végett.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— — —	257
Szerkesztőség (csak éjjel használható mel-lékállomás)	— — —	161
Kiadóhivatal és hirdetésel osztály	— —	151
Nyomda	— — —	151

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Szerda: Hoffmann meséi, opera és nagy hangverseny. A) bérletszünet.
Csütörtök: Elvált asszony, operett. Zilahyné Singhoffner Vilma felléptével. C) bérlet.
Péntek: Luxemburg grófja, operett. Zilahyné Singhoffner Vilma felléptével. A) bérlet.
Szombat: Cigányszerelem, operett. Zilahyné Singhoffner Vilma felléptével. B) bérlet.
Vasárnap: Bolond, opera. C) bérlet.

* **Opera és hangverseny.** A kultuszminiszter vezetése alatt álló gyermekszínház javára most már másodizben rendeztek Aradon magas művészi nivón álló előadást. A tavalyi nagy siker után természetes következménye volt a közönség körében megnyilatkozó nagy érdeklődés, mely méltó keretet nyújtott a fővárosi vendégek fényes szerepléséhez, és anyagiakban is hozzájárult a nemes célhoz.

A tavaly is itt járt vendégek közül örömmel láttuk viszont B. Sándor Erzsit, a magy. kir. Operának ezt az immár világhírű művésznőjét, Szoyer Ilonkát, aki az aradi publikum egyik becézett kedvence, Takács Mihályt, az Opera büszkeségét és Márkus Dezsőt, a zseniális művészt és dirigent. Új vendégekként ismertük Székelyhidyt dr.-t, az Opera tenoristáját és Hajós Böske, egy értékes tehetségű fiatal kezdőt, az Opera ösztöndíjasát.

Sándor Erzsit a *Rigoletto* második felvonásában volt alkalma ünnepelni a közönségnek. Gyönyörű hangjával, tökéletes énekművészetével valóságos extázisba ragadta a publikumot. A felvonás végén percekig tartó tapssal hódolt a közönség a kiváló művésznőnek. *Rigolettot* Takács Mihály énekelte, hatalmas hangjának minden szépségét ragyogtatva. A herceg szerepében meleg fogadtatásra talált Székelyhidyt dr.

A bőregér második és harmadik felvonásával folytatódott az előadás. Ezt a kedves darabot Szoyer Ilonka kedvéért vették elő, és az ő bájos egyénisége és már sokszor méltatott énekművészete ma is elragadta a publikumot. A második felvonás keretében élveztek a művészi koncertet. Itt ismét szerepelt Sándor Erzsit egy olasz dal művészi előadásával. Hajós Böske szépen iskolázott alt hangja, művészi előadása értékes tehetséget rejtett. Szép sikerrel énekelte egy mūdalt és a *Habenarót* a *Carmen*-ből. Zajos sikerrel énekelte Székelyhidyt Aidából, és ezzel végződött is a koncert és folytatták a bőregér előadását, melyben a vendégeken kívül még *Wlassák* Vilmának volt nagy sikere. A holnapi előadás jelen lesz *Mészáros* Imre, a magy. kir. Opera igazgatója is. H. G.

* **Jászai Mari Aradon.** A Nemzeti Színház nagy tragikus művésznője a jövő héten négy estén fog vendégszerepelni az aradi színpadon. A művésznő az eddigi megállapodás szerint *Stuart Máriát* és *Elektrát* játssza, azonkívül valószínűleg két újabb szerepét is bemutatja.

* **Hogy vásárolnak képet Aradon?** Egy budapesti lap mai száma közli ezt a tréfás históriát, amely — mondanunk se kell — valamelyik ötletes kartárs fantáziájából pattant ki:

A kávéházban vidéki műpártolásról beszélnek a piktorok . . .

— Nem igen lehet vidéken kiállítani — jegyzi meg valaki.

— Dehogyan nem; Temesváron, Szegeden, Aradon lehet . . .

— Aradon? . . . — jegyzi meg egy harmadik. — Ugy látszik, nem ismeritek a Vidovszky Béla esetét.

— Halljuk.

Vidovszky Béla kiállított Aradon. Hatvan képet küldött és így gondolkodott magában: „Hat-

van képből elfogy legalább harminc, abból, amit rejtük kerések, elutazom Párisba és kint maradok két évig” . . . Így gondolkodott Vidovszky és idegesen várta az eredményt . . . Vége lett a kiállításnak és az aradi bizottság értesítette, hogy a megmaradt képeket postára tette és a címére elküldte. Vidovszky pedig számolt és drukolt.

— Vajjon hány jön vissza? Hátha csak harminc, hátha csak huszonöt, hátha csak husz? . . . A többi helyett pedig a jó kis pénz érkezik meg.

És nemsokára meg is érkeztek a képek. Vidovszky kibontotta a csomagokat és olvasta a képeket.

. . . *Hatvankettőt küldtek vissza.* Nem is hatvanat, hanem kettővel többet. Ki tudja, kinek a képeit.

* **Az iskolatársnők színelőadását** a buzgó rendezőség megismételteti a rendkívüli érdeklődésre való tekintettel. Így aztán nemcsak esütörtökön délután, hanem pénteken is gyönyörködhetik a publikum a bájos műkedvelők érdekes szereplésében. A csütörtöki és pénteki előadásra a mai naptól a *téli színház* pénztárában válthatók jegyek. Mindkét előadás délután fél 4-kor kezdődik.

* **Világvárosi bűnök.** (A Züllés utjára harmadik ciklusa az Apolló-színházban.) Az a nagy érdeklődés, amelyet a „Züllés utja” első és második ciklusa váltott ki a kultúremlékek köréből, még fokozottabban nyilvánul meg a harmadik sorozat, a „Világvárosi bűnök” iránt. Az Élet mélységeit festi meg megrázó realizmussal a „Világvárosi bűnök” című 1000 méteres mozgófénykép s a cselekményben s annak beállításában izgalmasabb az első két ciklusnál. A kép eddig csak az elsőrangú fővárosi mozgószínházakban került bemutatásra az aradi Apolló-színház igazgatóságának csak horribilis anyagi áldozatok árán sikerült néhány előadásra megszerezni a Világvárosi bűnököt. Az Apolló ezzel a szerződéssel megelőzte az összes vidéki mozgószínházakat s a nagy látványosságot már szerdától fogva minden előadásban bemutatja rendes helyárák mellett. A Világvárosi bűnök története dióhéjban ez: Hellert Péterné egy gazdag, korán elhalt gyárosnak és királyi tanácsosnak az özvegye. Csak a fiáért, Károlyért él, aki végtelenül könnyelműen költekezik édesanyja pénzéből. A fiu, dacára, hogy az anyjától rengeteg sok pénzt kap, adósságokat is csinál lépten-nyomon. Ott lehet látni minden éjjel a kétéshírű mulatóhelyeken s dobálja az ezreket a démonoknak. Az adósságesinálás Hansen uzsorás karjaiba kergeti, aki később rábirja a fiut, hogy az anyja nevére hamisítson váltót. Az uzsorással való érintkezései közben Károly megismerkedik Hansen szép fiatal leányával, akit egy alkalommal elvisz az anyja lakására, de az, amikor megtudja, hogy a fia a leányt a házban rejtegeti, kizavarja mindkettőjüket. A fiatalok különszakadva élnek a szülőktől. A pénzük hamarosan elfogy s a legnagyobb nyomor előtti állanak. A fiu nagy tette határozza el magát: belopózik az anyja lakására, hogy hogy kirabolja. A szolgálak azonban észreveszik s át akarják adni a rendőrségnek, de közbelép az anya s megbocsát megtévedett fiának. A leánynak is megkegyelmez a vén uzsorás a fiatalokat egymásnak adják. Ez csak a vázlat a cselekménynek, míg a részletes történet sokkal izgalmasabb. 177

* **A Camorre.** Nápoly bűnös világának legveszedelmesebb szövetsége a Camorre, melynek gaztettekre szervezett tagjai a társadalom minden rétegében otthonosak. A camorristákat megtaláljuk a pinceodukban és a magas államhivatalokban és nem is meglepő, hogy a

Nápolyban most folyó Camorre perben minden rendű és rangú vádlott szerepel. A Camorre gyilkos bűneiből most mutat be egy nagyszerű képet az Uránia színház. Egy camorrista szeretőjének akad egy uri udvarlója, amiről egy besugó értesíti a Camorristát. Egyik találkán leakarja szuradni riválisát a megcsalt szerető a merénylő azonban pórul jár és életével fizet. A szerencsétlen fiatalember börtönbe kerül honnét levelet csempész ki kedvesének, akit megkér, hogy egy kést juttasson hozzá a börtönbe. Ezt a levelet is elfogja a Camorrista, de elolvasás után eljuttatja kedveséhez. A megjelölt időben meglesi a leányt és abban a pillanatban, mikor a börtön sáncaiban énekel leiszurja, sőt hogy boszuja teljes legyen, még arra is talál módot, hogy elfogott riválisát benn a börtönben meggyilkolja. A nagy hatású képet ajánljuk a közönség érdeklődésébe. 175

Az igazgató meg a tanítónő.

— *Miről fecsegnek a miskolci iskolásgyerekek?* —

Távirati tudósítás.

Miskolc, április 4.

Öklömnyi gyermekek — maszatos leánykák, szurtos kis fiúk — vitték szét a híret ennek a kalandos történetnek, amely napok óta sok pletykára ad alkalmat Miskolc híres városában.

Ezek a kis iskolás gyermekek odakünn voltak a minap az Avason kirándulásra és a mióta onnan visszajöttek, azóta a kis imposztorok ravaszul kuncogva beszélgetik egymásnak, hogy jaj, de érdekes kirándulás volt az és jaj, de haragudott az igazgató urnak a felesége arra a jó, kedves Jolán kisasszonyra, de nagyon haragudott, pedig a Jolán kisasszony nem is bántotta az igazgató urat.

Az ügy előzménye az, hogy nemrégiben — okkale, ok nélkül-e, nem tartozik ide — *Alföldy* Vidor Szent István-uti elemi iskolai igazgató és felesége között olyan nézeteltérések támadtak, amelyek az oktatás ügyét is érintették, mivel az ugyanabban az iskolában tanító *Majtényi* Jolán tanítónő nevét kapcsolatba hozták. Anyira kiélestedtek a pletykák alapján a dolgok, hogy *Hidvéghy* Benő kir. tanfelügyelő is beleavatkozott a dologba és hogy a szóbeszédnek véget vessen és a kedélyeket lecsillapítsa, a tanítónőt áthelyezte egy másik iskolába.

Elhallgatott a pletyka a tanfelügyelő jóakarata intézkedése folytán és helyreállt a béke.

Egy ideig rend volt. A minap azonban az igazgató kis nebulóit kivitte sétálni az Avásra. Mit tesz Isten? A kis tanítónő is éppen akkor indult sétára az apró leánykával és — istenem, a véletlen — ők is éppen az Avásra mentek, mert hiszen nem is igen mehetek másfelé.

A két csapat az Avason összetalálkozott és összetalálkozott a két tanerő is. Szóba elegyedtek és míg a két csapatbeli gyermekek boldogan játszadoztak a tavaszi napsugárban, az igazgató és a tanítókisasszony elbeszélgettek egymással a zöld pázsiton.

A kollegák közül valaki, aki látta a két csoportot az Avásra menni és akinek — az előbbi pletykákban is része volt, sietett az igazgató feleségéhez és elmondta nagy titkolózások közepette, hogy az igazgató ur és a tanítókisasszony odakünn vannak az Avason.

A szegény asszony — hiszen feleség és anya — nyugtalan lett, a rossz szájkodás féltékenyvé tette, kiment Avásra és mivel ott találta valóban az urát is, meg a tanítót is, hát bizony a féltékeny asszony heves jelenetet rögtönzött azon a szép tavaszi délutánon.

A baj ott van, hogy ezt a jelenetet végighallgatták a gyermekek mind és hogy ez mennyire

káros az oktatás ügyének, azt bizonyítják a szülők nyilatkozatai, amelyekből kitűnik, hogy osü-törtök óta a gyermekek egyébről sem beszélnek, mint erről az érdekes avasi kirándulásról, ami valószínűleg újabb tanfolyagelők beavatkozást fog eredményezni.

Törvényszéki elnök az ügyész ellen.

— Incidens Russu-Sirianu János könyve miatt. — Megszüntető határozat. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 4.

Az „Aradi Közlöny“ több ízben foglalkozott Lázár Kornélnak, az aradi román püspöki nyomda igazgatójának szokatlan izgatási pörével. A pör tulajdonképpen Russu-Sirianu János, a néhány évvel ezelőtt elhunyt román író ellen indult meg „Jobbagia“ című két kötetes műve miatt, amelyben azt fejtegette, hogy Magyarországon a románságot a hatóságok üldözik és nem úgy bánnak velük, mintha magyar állampolgárok volnának. Az ügyészség ebben izgatást látott és megindította Russu-Sirianu ellen az eljárást. A per folyama alatt azonban a könyv szerzője meghalt és így a sajtójogi fokozatos felelősség elve alapján a püspöki nyomda igazgatója került a vádlottak padjára azon a simen, hogy a „Jobbagiat“ a püspöki nyomda adta ki.

A hosszú idő óta folyó pörben ma volt a főtárgyalás a nagyváradi esküdtsték előtt Korn Lajos törvényszéki bíró elnöklésével. A tárgyalás folyamán kinos incidens volt az ügyész, a védő és az elnök között. A vádat Kármán Elemér kir. ügyész képviselte; a vádlottat Lázár Aurél dr. nagyváradi ügyvéd védte.

Az esküdtsték megalakulása után a vádlott kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek. Kihallgatása után a védő kijelentette, hogy az ügyet „elévülés“ címén meg kell szüntetni, mert több mint féleven át az ügyészség részéről nem történt intézkedés és így a vád büntetethezőge megszűnt.

— A vádlottat 1910. augusztus hóban helyezte vád alá a törvényszék vádtanácsa. Azóta 1911. évi februárig az ügyészség részéről semmi intézkedés nem történt, tehát az ügy büntetethezőség szempontjából elévült. De ha az elévülés nem mondaná ki a törvényszék, akkor kérem, fordítassa le a bíróság a jobbagiát és a hiteles fordítást küldje fel a Magyar Tudományos Akadémiának s kérje ki a véleményét, hogy Russu-Sirianu János igazat irt-e a könyvben, amikor azt állította, hogy a magyarok, amikor hazába jöttek, vadállapotban voltak.

A törvényszéki elnök kérdésére az ügyész kijelentette, hogy mielőtt a vád fenntartása vagy elejtése kérdésében határozná, félórai szünetet kér. A szünet elteltével az ügyész fenntartotta a vádat.

— Az nem igaz — mondta az ügyész — hogy az ügy elévült, mert hiszen 1911. januárban én árttam a törvényszék elnökéhez és a tárgyalás megtartását kértem. Különbelen ellenzem a könyv lefordítását és az Akadémiához való felküldését. A védő ur szavaiból azt vettem ki, hogy ő is azon a véleményen van, mint a „Jobbagia“ írója, tudniük a könyv azt mondja, hogy a magyarok teljesen vad állapotban kerültek ebbe az országba. Erre kijelentem, hogy a magyarok sohasem lehettek olyan vadak, mint a minők a románok még most is a huszadik században.

Az elnök ezért rendreutasította az ügyészt.

Azután a bíróság visszavonult határozathozatal végett az elévülés kérdésében. Amíg a tanács tagjai a bírói szobában voltak, a tárgyaló teremben a védő és az ügyész között heves jelenet volt.

A bíróság tagjai ezután visszajöttek és Korn elnök ezt mondta:

— Mindenek előtt ki kell jelentenem, hogy a bíróság nem azonosítja magát az ügyész ur ama kijelentésével, amelyben a románságot aposztrófálta.

Az ügyész (ideges hangon): Mint privát ember mondja-e ezt az elnök ur, vagy pedig hivatalos formában?

Elnök: Erre nem volnék köteles válaszolni. Annyit mondom, hogy én mint a tárgyalás elnöke mindenért felelős vagyok, ami a tárgyalás alatt itt történik és így természetesen a bíróság minden tényéért felelek.

Ügyész: Az elnök ezen kijelentése ellen semmisségi panaszt jelentek meg.

Az elnök: Ezt a bíróság visszautasítja. Most pedig kihirdetem a bíróság döntését. A bíróság a vádlott ellen megszünteti a további eljárást, mert bebizonyítva látja, hogy az ügyészség nem tett semmi intézkedést az ügyben hat hónap alatt.

Az ügyész: E határozat ellen semmisségi panaszt jelentek be. Az ügyészség ugyanis a hat hónap letelte előtt kétszer is kérte a törvényszéktől a tárgyalás kitűzését, de a törvényszék elnöke mindig azt írta rá: *Irattárban lévő iratokhoz csatolandó.* Ha mulasztás történt, akkor az csak a törvényszék akkori elnökét terhelheti.

Nagyváradi tudósítónk azt jelenti, hogy a törvényszék elnöke az iratokat felterjeszti az igazságügyminiszterhez az eljárás megindítása céljából annak kiderítésére, hogy az ügy elévülése miatt kit terhel felelősség? Némelyek szerint Gulyok Béla táblabíró, a nagyváradi törvényszék akkori elnöke a felelős ezért. Gulyokkal beszélt az Aradi Közlöny nagyváradi tudósítója.

— Én nem vagyok oka annak, hogy az ügyben az eljárás megszűnt. A tény, hogy az ügyészség kétszer is kérte az ügyben a főtárgyalás kitűzését. A beadványt én a tárgyalási elnökhöz küldtem, hogy aztán mi történt az ügyészi beadvánnyal, nem tudom. Egyébként remélem, hogy a Kuria megsemmisíti a nagyváradi törvényszék megszüntető határozatát.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A pörös Monna Vanna. A Monna Vanna szerzője, Maurice Maeterlinck pert indított Abrányi Emil, Mészáros Imre és Mäder Rezső ellen. Abrányi ugyanis a Moana Vanna szövegkönyvből operai librettót készített s ezt az operát a budapesti Operaházban adatta elő. A szövegkönyv megjelent nyomtatásban is, Mäder adta ki, Mészáros pedig könyvkereskedésben árusította. Maeterlinck szerzői jogbitorlás címén feljelentette az áldolgozót és az igazgatókat és az elsőfoku bíróság el is rendelte a könyvek zár alá helyezését. A Kuria felebbviteli tanácsa ma hozta meg a döntést ebben az ügyben. Megváltoztatta az elsőbíró ítéletét és a könyvet feloldotta a zár alól azon az alapon, hogy a francia szerző későn jelentette be a szerzői jogvédelmet és így oltalomban nem részesülhet.

HIREK.

— A király a bécsi dalosok budapesti utjáról. Bécsből jelentik: A tegnapi általános kihallgatás során Őfelsége több magyar embert fogadott, akik előtt érdekesen nyilatkozott a bécsi férfidalos-egyesület budapesti utjáról és fogadásáról. Megemlítette, hogy beható jelentést tétetett magának a dalosok budapesti tartózkodásáról és nagyon örül, hogy az ünnepség a két főváros testvéresülésének jegyében ment végbe. A király szószerint a következőket mondta:

— A bécsi énekesek budapesti szives fogadtatása minden bizonnyal jelentékenyen hozzá fog járulni Bécs és Budapest baráti viszonyának megerősítéséhez.

Őfelségének különösen nagyon tetszettek azok a beszédek, amelyeket Bárczy polgármester és a férfidalos-egyesület elnöke mondtak a lakomán.

— II. Vilmos magyar diszoklevele. A kolozsvári egyetem felséges disz doktorának, II. Vilmos német császárnak nemsokára ünnepélyesen át kellene nyújtani a doktori diplomát. Ez az egyszerűnek látszó aktus igen sok gondot okoz a kolozsvári egyetemnek. Még pedig azért, mert nehéz összeállítani a diplomavívó küldöttséget a nélkül, hogy sértődések ne esnének. A rektor magnificus, Szádeczky Lajos dr. személyén kívül a mostani megállapodás szerint minden fakultás három embert delegál a küldöttségbe. Azonban ki legyen ez a három ember, az itt a nehéz kérdés, amit azonban bizonyosan simán és méltányosan fog eldönteni a kitűnő tudományos testület. A diploma, a mely Förstner Tivadar ipariskolai tanár munkája, már elkészült és a mult szombati tanácsülésen be is mutatta a rektor. A diploma négy sarkában a kolozsvári egyetem négy fakultásának címere látható. Felül közepén Kolozsvár, alul közepén Magyarország címere. A baloldal közepén a jelölés és megválasztás kelte. (1910. október 17., december 17.) Jobb oldalt a királyi megerősítés és rektori kihirdetés kelte (1910. december 22, 23.) Aszöveg felett Kolozsvár főtere látszik Korvin Mátyás lovasszobrával, két felső szögletén Bethlen Gábor és Brandenburgi Katalin arcképe. Ezenkívül Kolozsvár látkepe a XVII. századból, a régi kapubástyák, Budavár mostani képe és Bethlen Gábor lakodalmi násfája van még a diplomán. A szöveget a rektor szerkesztette, latinra Csengery János dr. fordította. A kötési tábla Korvin-kódex után készült, a szegélydísz Brandenburgi Katalin egyik csipkéjének másolata. A táblán levő címerek ezek: fent a Bethlen- és a Hohenzollern-család, közepén Magyarország, lent Kolozsvár és Erdély címere. A gyönyörű táblát a budapest iparművészeti iskola tervezte és készítette.

— Hieronymi Károly állapota. Budapestről jelentik: Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter állapotában javulás állott be, amennyiben ma már nem volt láza.

— Az új nyitrai püspök eskütétele. Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter holnap délután Bécsbe utazik, hogy jelen legyen Batthyány Vilmos grófnak, az új nyitrai püspöknek eskütételénél.

— Szeged és a harmadik egyetem. A szegedi közgyűlés ma délután elfogadta a tanács ama javaslatát, amelylyel tíz és fél milliót ajánl föl a Szegeden felállítandó harmadik egyetem céljaira.

— Felhívás. Az általános, egyenlő és titkos választójog aradi Ligájának szervezőbizottsága felkéri mindazokat, akiknél taggyűjtő-ívek vannak, azokat e hét folyamán az Arad és Vidéke kiadóhivatalába, vagy az egyesület titkári hivatalába (Arany János-utca 1. sz.) be- küldeni sziveskedjenek.

— Márkus József temetése. *Budapestről* jelentik: Ma délután kísérték örök nyugalomra Márkus Józsefet, az író, újságíró és színészvilág nagy részvétele mellett. A gyászszertartás után, amely négy órákor volt, az Otthon kör nevében Gelléri Mór mondott gyászbeszédet, majd a sírnál Molnár Ferenc szeretettől áthattott beszédben bucsuztatta el a halottat a szinpad szerzők egyesülete nevében.

— Márkus József — mondotta Molnár — két tanuságot hagyott ránk. A szinpad és művészet rajongó szeretetét és azt a szeretetet, amelyet ezzel a földdel szemben érzett, amikor az volt az utolsó kívánsága, hogy ebben a földben nyugodjék. Ebből a rajongó szeretetből a második tanuság az, hogy ehhez a földhöz kétségtelen jogunk van, amit hiába akarnak sokan elvitatni.

— Segélyosztás a Krassó megyei árvízkarosultak között. *Issekutz Aurél*, Krassószörény-megye alispánja, aki a múlt esztendei árvízveszedelem idején emberfeletti munkát végzett a sújtott lakosság segélyezésénél, most osztotta ki a magyar társadalom adományából összegyűlt 715272 korona segély összeget. Kornyaréva községben kezdette meg a segélyosztást és erről egy a társaságában járt hírlapíró a következőképp ír: A tanácsszalon kiterítik az alispán pénzeszközének tartalmát; százvagy százhuszezer koronát. Közben az alispán kilép a tornácra és románul körülbelül a következő mondókat ismétli meg, mint a többi faluban:

Kedves atyámfiai! A nagy csapás, amely bennünket sújtott, a magyar haza minden polgárának részvétét felkeltette. És a jó testvér nem hagyja el a testvért a bajban. A magyar király és a magyar társadalom segítséget kínál fel nektek, hogy házaikat föl tudjátok építeni s hogy a földeket megint mivelni tudjátok.

Tudjátok, hogy sokakat ért pusztulás, egy községre nem juthat sok. Ide Kornyarévára 72.000 korona jut és a bogoltiniak is itt kapják meg a 29.773 koronát. Ezt most igazságosan szétosztom köztetek. Mindenki a kára arányában kap segítséget, aki vagyonos, az nem kap, mert ugyis ki tudja heverni a bajt. Szegény testvéreiteken akarunk segíteni. A pénzt soha nem kell visszafizetni. Azonkívül, akinek a háztelkét is elpusztította az árvíz, az száz négyszögöles telket fog kapni a főszolgabíró ur által kijelölt helyen. Megértettétek? Egyenkint be fogunk hívni mindnyájukat, akiket kár ért és segítséget kaphat.

A szegény nép éljenzéssel és hálás köszönettel vette át az alispán kezéből az adományokat.

— Metternich Guisbert gróf bűnügye. *Berlinből* jelentik: Metternich Guisbert gróf bűnügyében újabb letartóztatás történt. Brüsszelben elfogtak egy Bujas István nevű román embert és kiszolgáltatták Németországnak. Bujasnak, aki 52 éves ember, sok dolga volt a büntetőbírókkal. Bujas tagja volt egy nemzetközi kamiskártyás bandának, amelynek feje Stielmann Rudolf. Eddig tizennégy esetben bizonyították a bandára a bűnösséget. A banda tagjai Berlinben, ahol a legelőkelőbb szállókban laktak, egy katonatisztet és egy orvost teljesen kifosztottak; a tisztól harmincezer, az orvostól negyvenezer márkát nyertek el. Kétségtelen, hogy Bujas ennek a bandának volt a tagja.

— Hó és eső. Az abnormális meleg idő után ma hajnalban Aradon hideg eső kezdett esni, amely egész nap nem állott el. Ma este hosszú ideig hó hullott és az idő téliesre fordult. Az ország több vidékéről havat jelentenek. Havazott ma Budapesten is.

— Új telefon könyvek. A kereskedelemügyi miniszter elrendelte, hogy Magyarország területén üzemben levő állami távbeszélő hálózatok és ezek előfizetőinek névsora hivatalos kiadásban ezentúl két külön álló füzetben adassék ki. Az egyik füzet (Budapesti telefonelőfizetők névsora) a budapesti távbeszélő hálózat előfizetőinek betűsoros névsorát (telefon számát, nevét, foglalkozását és lakáscímét), a másik füzet (vidéki telefonelőfizetők névsora) a magyar szent korona országai területén üzemben lévő többi összes távbeszélő hálózatok helynevét és e nevek alatt a odartartozó előfizetőknek a fennebbiek szerint összeállított névsorát tartalmazza. E két névsort, mely évenként kétszer: június és december hónapokban jelenik meg, a budapesti posta- és táviratigazgatóság szerkeszti és azokhoz évenként négyszer (február, április, augusztus és október hónapokban) pótfüzetet is ad ki, amely az időközben beállt előfizetői változásokat tartalmazza. Ezekon kívül egy harmadik füzetet (*Szaknévsor* a telefon előfizetőkről) mely nem hivatalos kiadás, magánvállalkozás útján saját felelősségére Schulhof Károly, nyomdatulajdonos (lakik Budapesten V. Visegrádi-utca 11. sz. alatt) fog szerkeszteni és kiadni és az annak egybeállításához szükséges adatokat is saját költségén gyűjteni.

— Háborús hírek Kinából. *Párisból* jelentik: A kínai régens hereg, mint a hadsereg főparancsnoka kiáltványt bocsátott ki a néphez. Azt híresztelik, hogy a manifesztum következtében Kinában megkezdtek a csapat-összevonást és a mozgósítást. A hadügyminiszter az Oroszország által veszélyeztetett határszéli helységeket megerősítette. Az agitáció a Mandzsudinasztia ellen veszedelmes mérveket oltott s a hadsereg körében is nagy elégedetlenség mutatkozik. Azt mondják, hogy Kína megalázkodott Oroszország előtt.

— Öngyilkos uriaszony. *Szombathelyről* jelentik: Nagy részvétet kelt Kaufmann Adolf államvasuti főmérnök szép fiatal feleségének öngyilkossága. Az uriaszony ma reggel francia nyelven levelet írt Kolozsvárott lakó szüleinek. Azután a cselédeket elküldte a városba. Amikor egyedül maradt, a konyha falába szöveget vert és a kendőjére fölakasztotta magát. Mire a házbeliak később észrevették, már meghalt. A fiatal asszony a város társadalmában élénk szerepet vitt.

— Itélet a kártyázó diákok ügyében. A felső kereskedelmi iskola tanártestülete ma foglalkozott az iskola tanulóinak kártyázási ügyével, hogy ítélkezzenek ama diákok felett, akik harmadrendű kávéházakat kerestek fel. A vizsgálat megállapította, hogy harminc-harmincöt tanuló járt el ezekben a helyiségekbe, de tulnyomó részük kártyát nem is vett a kezébe, csak mint néző vett részt a játékokban. A vétkesek egy részét igazgatói, nagyobb részét tanártestületi megrovásban részesítették. Két tanuló sorsa felett a tanári kar nem döntött, hanem felterjesztette ügyüket a miniszterhez. A főreáliskolában és főgimnáziumban is folyik a vizsgálat több tanuló ellen hasonló kihágások miatt.

— Egy szerelmi tragédia epilógusa. *Budapestről* jelentik: Még élénk emlékezetben van az a tragédia, amely tavaly játszódott le Budapesten és amelynek áldozata Ludányi Gyula honvédelmi miniszteri fogalmazó, Ludányi Gyula tábornok fia volt. A fiatalember szerelmes volt Borszéki Károly dr. elvált feleségébe, Gindell Micibe, s mivel az asszony nem viszonzta szerelmét, agyonlőtte magát. Mint Budapestről jelentik, Gindell Mici most nőül ment Hermann Béla dr. belügyminiszteri segédfogalmazóhoz, akinek a kedvéért utasította el Ludányit. Ez a házasság sem ment simán végbe. Az asszony szülei elleneztek a dolgot és megtiltották a fiatalembernek, hogy házukhoz járjon. A szerelmesek titokban találkoztak; a fiatalember diszpenzációt szerzett és nőül vette az asszonyt.

— Lövöldözés a templomban. Izgalmas botrány történt a római Péter templomban, mint egy római távirat jelenti. Egy dult ábrázatu férfi mise alatt revolverrel többször a papokra lőtt, de nem talált. A közönség ijedten menekült a templomból, a papok pedig elbujtak. Egy rendőrtiszt a merénylő felé tartott, aki ekkor a rendőrtisztviselőt egy lövéssel megsebesítette. A templomba többen betódultak ekkor, a merénylőre vetették magukat, és sikerült lefogni. A rendőrségre vitték, ahol Desanti oszt-rák alattvalónak mondta magát.

— A pápát akartam agyonlőni, — mondta — és már fel is akartam magam vétetni a pápai testőrségbe, de ez nem sikerült.

A rendőrség azt hiszi, hogy Desanti elmebajos ember.

— Támadás egy híres cigányprimás ellen. *Sopronból* jelentik: Nyáry Rudi, aki tudvalevőleg évekkal ezelőtt Festetich Vilma grófnőt vette feleségül, most Bécsben játszik. Néhány napra hazament és ma reggel betért egy forgalmas kávéházba, ahol négy tiszt mulatott. Egy hadnagy a kardjával a primás felé sújtott, de egy zászlós megakadályozta a vérengzést. Nyáry Rudi így csak kisebb sebet kapott.

— Főhadnagy mint detektív. *Nagyváradról* jelentik: Izgalmas hajszá szemtanúi voltak tegnap délben a Rákóczi-uti korzón sétálók. Czaut Emil es. és kir. főhadnagy kerékpározott a Rákóczi-uton. Amíg egy üzletben vásárolt, gépét az utcán hagyta. Mikor a tiszt kijött a boltból, meglepetve látta, hogy kerékpárja nincs sehol. Vizsgálódni kezdett és minden kerékpárost jól megnézett az utcán. Egyszerre csak jött nagy túlköve egy fiatalember, a főhadnagy gépjével. Czaut Emil fölismerte kerékpárját. Gyorsan a bicikli elé ugrott és ledobta a tolvajt.

— Gyere a rendőrségre! — kiáltott a meglepett emberre.

Egyszerre sok száz kíváncsi futott össze. A tolvaj pedig felugrott, egerutat kapott és nyilsebesen elrohant a Nagy Sándor-utcán. A tömeg utána. A főhadnagy fölkapott a visszaszerzett gépre és üzöbe vette a tolvajt. A sétálókból összeverődött tömeg elmaradt s a tolvaj a vármegyeházat megkerülve, a Tisza Kálmán-térre futott. A főhadnagy itt már utolérte és egy falusi legény is segítségére sietett. Így sikerült lefogni a tolvajt, akit a rendőrségre vittek. Itt derült ki, hogy a főhadnagy alkalmasint országos-stílus tolvajt, veszedelmes szélhámost fogott. A tolvaj Kő Józsefnek mondja magát és egy 1700 koronára kiállított takarékkönyvet találtak nála. A rendőrség most mindenfelé táviratozott, hogy kiderítsék, mi a Kő József igazi neve és mik a bűnei.

— Tűz a lippai erdőben. A lippai kincstári erdőben tegnapelőtt óriási tüzvész pusztított, mely négy kárt okozott. Az erdőből harminchat holdnyi terület leégett. A kár több ezer korona. A vizsgálat megindult és ennek folyamán kiderült, hogy a tüzet Dömötör Trifu tizenhat éves munkás vigyázatlansága okozta. Az erdő szélén ugyanis több munkás facsemeték ültetésével foglalkozott. Dömötör cigarettára gyújtott és az eldobott égő gyufától a száraz fű tüzet fogott, a lángok azután átesaptak az erdőre is. A fiu nem mert segítségért kiabálni, mert azon a helyen a dohányzás szigorúan meg volt tiltva. Mikorra a tüzet észrevették, már az annyira elharapódzott, hogy oltásra gondolni sem lehetett. A pusztító elemnek harminchat hold erdő esett áldozatul. Dömötör Trifut a csendőrség kihallgatta és az esetet bejelentette a lippai járásbírósnak, mely megindította az eljárást.

— **Marci gyakorlatok a templomtoronyban.** Pancsovai tudósítónk fölötté érdekes katonai eseményről számol be. Pancsován tartózkodik a huszonharmadik vadászszázalaj, mely érdekes harcászati mozdulataival a pancsovai lakosság figyelmét nagyon lekötötte, március huszonkilencedikén azonban olyan magatartást tanusított, mely félremagyarázhatatlanul súlyos következményeknek az előzménye gyanánt tekinthető. A vadászszázalaj két tisztje, miután Pancsova legmagasabb fekvésű pontját, az alsóvárosi szerb templomot kiszemelte, a toronytől elkérte a torony kulcsát. A toronyból látócsövekkel vizsgálták a vidéket, főként a Duna felé irányult a figyelmük. A magyar-szerb-vidék tüzetes átvizsgálása után, mintegy parancsszóra megjelent a torony alatt egy csapat katona, akik egy tiszt vezetésével a toronyba hatoltak és onnét egy órán át vaktöltényekkel harc-szerű lövés gyakorlatot tartottak. A nagy zajjal járó harci játék nem maradt következmények nélkül. A szerb templom körül lévő iakolában be kellett szüntetni az előadást. Az egész város forrongott, a görögkeleti egyház ebben a templom profanizálását látta és Jovanovits István dr. a görögkeleti egyház elnöke már megtette a följelentést mind az illetékes katonai hatóságnak, mind pedig a verseci szerb patriarkánál.

— **Iszákos asszonyok.** Egy amerikai lelkész nemrég nyilvános gyűlésen panaszkodott arról, hogy az Egyesült Államokban minden szigorú intézkedés ellenére is veszedelmesen terjed az iszákosság az asszonyok között. A pap adatokkal igazolta, hogy az utolsó 10 év alatt évenként legalább 300 a jobb társasághoz tartozó asszonyt és leányt kellett szanatóriumba szállítani. Hasonló szomorú viszonyok uralkodnak Angliában is, ahol az alkoholnak nagyon sok tisztelője van a gyengébb nem között. Egy fiatal árva angol leány, aki szabadon rendelkezett egy millióra rugó vagyonával, husz éves korában nyilvános csendhábitásért már harmincötödször volt elítélve és néhány év múlva hasonló társai körében megünnepelhette századik rendőri elítélését. Mikor egy havi elítélte után kiszabadult, bezárkózott szobájába. A legerősebb pálinkát hozatta el és addig ivott, míg egy napon halva találták. Londonban egész serog pástétomsütő van, akik titokban a legerősebb pálinkát árúsják és vevők közé főképp asszonyok tartoznak. London egyik előkelő városrészének orvosa hosszú praxisa alatt megdöbbentő tapasztalatokat tett, mennyire terjed az alkoholizmus a londoni nők között. Egy napon egy előkelő hölgy kereste fel, aki könnyes szemmel arra kérte az orvost, hogy gyógyítsa ki beteges szenvedélyéből, amivel az alkohol iránt viselkedik. Mialatt az asszony az orvossal beszélt, ismételtén whiskyt ivott egy parfümös üvegből, amit eldugva tartott a zsebkezdőjében. Más betegek ismét, akik hasonló célből keresték fel az orvost, mialatt beszéltek a világ legártatlanabb ábrázatával szopogatták napernyőjük nyelét, mely, mint később kiderült, pálinkával volt megtöltve. Egy magasrangú angol államhivatalnok feleségét családjá a legnagyobb szigorral őrizte, hogy ne juthasson alkoholhoz és az asszony mégis mindig részeg volt. A család már lemondott a reményről, hogy az asszony titkos forrását felderítse, mikor a véletlen segítségére jött. A háziorvos egyszer éppen látogatába volt az asszonynál, mikor egy szolgáló könyveket hozott. Regények és novellák kötetek voltak, de az egyik könyv nagyon nehéznek tűnt fel az orvos előtt. Mikor közelebről megvizsgálta, kiderült, hogy a belsejében egy pálinkás-üveget rejtgetett.

— **Öngyilkos magántisztviselő.** Facsetről jelentik: Vilcsék Gyula magántisztviselő, aki az itteni regále bérleténél volt alkalmazva, ma délután revolverrel mellbe lötte magát. A golyó halált okozott. Vilcsék, aki Fekete Jakab aradi kereskedő leányát vette feleségül, levelet

nem hagyott hátra és így nem is tudják az öngyilkosság okát.

— **Egy különös végrendelet.** Kassai tudósítónk jelenti, hogy a város egyik legrégebb orvos, a kassai kórház igazgatója, Senka József, hirtelen összeesett és meghalt. Végrendeletében arra kérte hozzátartozóit, hogy ne temessék el, hanem a városi erdőben rakjanak maglyát és azon égessék el holttestét, a hamvait pedig szórják szét. Ha a hatóság ezt nem engedné meg, — amint maga is hiszi — akkor a halottkém szurja át a szívét egy hosszú tüvel és csak azután temessék el Rozalián, az anyja, mellé. A koszorúk mellőzését kéri, továbbá, hogy senki se kísérelje ki és sírját se jelöljék meg. Az állatvédő egyesületnek tízezer korona ára értékpapírt hagyott.

— **Katonatisztből — szállodás.** Most már igazán nem is föltűnő, ha a katonatiszt a praktikus és szabad polgári pálya kedvéért leveti a csillogó uniformist, elmegy asztalosnak, hentesnek, fűszeresnek vagy más jövedelmező foglalkozáshoz kezd. Pongor István az aradi harmadik gyalogezred snájdig tisztje is megunt a cifra nyomoruságot, lemondott a rangjáról és fölesapott pincérnek. Három esztendeig szorgalmasan hordta a habos kávékat meg a kapucinereket és ekkor avanszált. Orosházán főpincéri állást szerzett. Ügyes, szorgalmas ember volt, félretett néhány ezer koronát és most szállodát nyit Nagyváradon. Egy cseppet se bánta meg, hogy most nem kapitány, hanem fogadó.

— **Születések, halálozások és házasságok.** Az aradi anyakönyvi hivatalban e hó 4 én a következő születéseket, halálozásokat és házasságot köteteket jelentettek: Született: Horváth Gyula városi detektívnek Gyula, Antal ikerfiuk. Szikora József vasesztergályosnak Pál nevű fia. Seidner Frigyes dr. ügyvédnek Mária nevű leánya. Meghalt: Peksza Lajosné 65 éves asztalos segéd neje. Özv. Domsics Lajos 75 éves kántor özvegye. Schrend Károly 44 éves boltiszolga. Csán Józsa 46 éves napszámos. — Házasság nem fordult elő.

— **Nem lehet mindig szabadságra menni, ha magunkat sok munkával teleröltöttük, de a Scott-féle Emulsióval, mely gyógyszerkamájából, méz és nátron hipofoszfitek hozzáadásával készül, minden időben lehet kurát tartani. A jó eredmény nemsokára látható lesz. Ön rövid idő alatt újra erőben fogja magát érezni, úgy, hogy a munka is könnyebben fog esni és új életkedv támad Önben.**

— **Francia likőrök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likőr aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál.** 201

Színházi pletykák.

(Fővárosi levél.)

Érdekes, sőt szenzációs estéje lesz szombaton a Király Színház-nak: Fedák Sári föllép a Luxemburg grófjában, amelyben a — címszerepet játszsza.

Igazi pikáns, színházi gourmet-knak való érdekesség, szenzáció lázat fölforráló ötlet, ami még érdekesebbé, még eredetibbé lesz, mert az ötlet Zsazsá és mert övé lesz a megvalósítása is. Fedák Sári játszott már nem egy nadrágszerepet, hanem ilyen igazi nadrágszerepet még nem játszott soha. Ez nem a János vitéz meseszerű alakja, vagy a Bob herceg operett-figurája: Luxemburg ura egy huszonnyolc éves ur, aki frakkban jelenik meg és akinek az alakjában egy szemernyi sincs a meseszerűség vagy az operett-komikum stilizáltságából. Ez nemcsak nadrágszerep, hanem valósággal férfiszerep és csak természetes, hogy a közönség is, sőt maga a Király-Színház is a legnagyobb érdeklődéssel várja, hogy mit fog kihozni belőle Zsazsa, a nadrágszerepek briliáns kreálója.

Zsazsa már játszott a Luxemburg grófjában. Juliette szerepét, amelyet a Király Színházban Várady Ily kreált. Most, hogy a címszerepet fogja játszani, természetes, hogy ehhez a vakmerő és érdekes vállalkozáshoz rendkívül sok előkészületre,

sőt — előtanulmányra volt szüksége. Ami az előkészületeket illeti, a legsúlyosabb és legnehezebb feladat volt a ruhakérdés megoldása. A frakk problémáját még a legkönnyebben oldotta meg. A művész azt a frakkot — azt a „csodafrakk“-ot — fogja hordani a második és harmadik felvonásban, amelyben Bécsben a szultán-ban föllépett. Az első felvonásra azonban nehezebb volt megfelelő ruhát találni. Fedák Sárinak azonban erre is volt egy pompás ötlete. Az első felvonásban tudvalevőleg egy párisi karneval-jelenet játszódik le a színpadon, maszkok, jelmezes alakok jelennek meg. Közöttük Fedák Sári, Luxemburg grófja is jelmezes lesz: a Hamlet jelmezében. Hü kópíja lesz ez a maszk annak, amelyben Sarah Bernhardt játszotta Hamletet és valószínű, hogy szombaton este ez a maszk külön szenzációt fog kelteni.

De lesznek itt még egyéb érdekességek is. A második felvonásban például Zsazsa nem veszi föl parókát, hanem a saját haját viseli, hogy miképpen, az egyelőre az ő titka. Az egész szerepben végig csupa férfiaság, csupa férfias erő lesz Fedák Sári játéka, aki már most is folyton gyakorolja az erőteljes, férfias gesztusokat. Összeüti a bokáját, amikor köszön és erősen, nyers keménységgel rázza meg az ember kezét. Pompásan sikerül neki minden, aminthogy aranyá válik minden ennek a művésznőnek a keze alatt.

— Mégis — mondotta tegnap este, mikor öltözésében felkerestük — félek, drukkolok. Tudja, mégis, az egy igazi nadrágszerep és frakk-nadrágban megjelenni a budapesti közönség előtt mégis csak reszkirozott dolog.

— Hát ha úgy fél tőle, művész, akkor miért vesz föl frakk-nadrágot?

Zsazsa mosolyogva felelte:

— Tudja, a babuskában azért vettem föl a szoknyanadrágot, hogy megutáltassam a nadrágot az asszonyokkal, a Luxemburg grófjában azért veszek föl a frakk-nadrágot, hogy — megkedveltessem a nadrágot velük . . .

Szólt, összeütötte a bokáját és Luxemburg leendő grófja széles, férfias gesztussal nyújtotta kezét bucsuzóra . . .

SPORT.

+ Bajnoki football mérkőzés. Vasárnap délután fél 4 órakor a Szegedi Athletikai Klubot látja vendégül az A. A. K. A mérkőzés érdekességét fokozza a szegedi csapat kiváló formája, melyet a legutóbb Bácska Athletikai Klubbal a bajnokság legerősebb aspiránsával szemben mutatott be, fölényes győzelmet aratva pompás játékkal.

+ Telefon a sporttelepen. Az Aradi Athletikai Klub vezetősége értesíti tagjait, hogy sporttelepi telefonját 706. szám alatt bekapcsolta.

Jóság, ár és súlyra

Kell a szappan összehasonlításánál és be-
vásárlásánál ügyelni.
A világ egy szappan-
sem éri el a Salmi
szappan szappánát
minden jó tulajdon-
ságában, tisztaság-
ban, mosókép-
ségében, légszűrés-
és olcsóságában. •

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Az Aradi Első Takarékpénztár nagyváradi érdekeltsége. Nevezetes közgazdasági esemény volt vasárnap Nagyváradon a Leszámitoló és Jelzálogbank rendkívüli közgyűlése. Jelentőssé tette a közgyűlést az, hogy az új részvényki-bocsátásban a vidék legnagyobb pénzintézetei

A n. é. helybeli és vidéki közönséget értesitem, hogy üzletemet **Salacz-utca 1. szám alá** helyeztem át, abban a kellemes helyzetben vagyok, tekintettel az olcsóbb rezsire, a **női-, férfi- és gyermekcipőket** tulhalmozott raktár miatt, gyári árban árusíthatom, kérem erről meggyőződést szerezni.

Szíves pártfogását kéri:

Róna Jenő

amerikai cipőáruháza
Salacz-utca 1. szám. (Volt Mayer szücsmester helyiségében.)

is részesednek. Így például az Aradi Első Takarékpénztár is jegyzett részvényeket. Ezt Friedländer Samu dr., a bank egyik részvényese jelentette be és örömeinek adott kifejezést e fölött, amely a nagyváradi Leszámitoló és Jelzálogbank életében komoly haladást jelent. Beszédének az a része, amely az Aradi Első Takarékpénztárral foglalkozik, így szól:

— Ki kell fejeznünk örömlünket a fölött, hogy az „Aradi Első Takarékpénztár“, az országnak ez a legrégebb és leghirvevesebb vidéki pénztintézete, melynek egy emberöltő óta kiváló vezére, a buzgó és eredményes munkássága révén országosan ismert és nagyrabecsült Ottenberg Tivadar vezérigazgató szintén jelentékenyen részesedett a kibocsátásban. Az „Aradi Első Takarékpénztár“ rendkívüli reneoméja és üzleti összeköttetései is új erőt és diszt fognak kölcsönözni a Leszámitoló és Jelzálogbanknak.

Azután nagy lelkesedéssel fogadták el az indítványt, hogy Ottenberg Tivadart az igazgatóságba beválasszák.

— Eladási bélyegek a mérőeszközökön. A kereskedelemügyi miniszternek egyik 1908. évből származó rendelete köteletségévé teszi a kereskedőknek és gyárosoknak, hogy a mértékeken és mérőeszközökön a forgalombahozatal időpontját egy külső bélyeg alkalmazása által megjelöljék. Gyárosok és kereskedők alatt a mérőeszközök készítői, illetőleg eladói értetnek. Amint az aradi kereskedelmi és iparkamara elnökségének tudomására jutott, a kereskedők és gyárosok e kötelesegeiknek — talán a rendelet nem ismerése következtében — nem tesznek eleget, amiért is a hatóságok a rendelet intézkedésének be nem tartása miatt ellenük a büntető eljárást megindították. Amidőn a kamara elnöksége figyelmezteti az érdekelteket, hogy e rendelet intézkedéseit szigorúan megtartsák, ezután hozza tudomásukra, hogy ezen forgalombahozatali bélyeg alkalmazásához szükséges bélyegzőket minden év elején a budapesti magyar kir. központi mértékügyi intézettől szerezhetik be. A forgalombahozatali bélyeg alkalmazása csakis az új mértékeken és mérőeszközökön mellőzendő, amelyek még a hitelesítés évében forgalomba hozatnak és amelyekre időszakos hitelesítést alkalmazni nem kell.

Ujaradi gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ujarad, ápr. 4.

Az ismét hűvökre fordult esős időjárás kedvezőtlen és a vetések fejlődésére ártalmas. Údvös lenne, ha az egyöntetű tavaszi idő végre állandósulna.

A gabonaüzlet irányzata lanyhult, az árak azonban tartottak.

A mai piacon elkelt:

500—600 mm. buza	10.60—10.80
400—500 mm. tengeri	4.90—5.00
Árpa	7.50
Zab	7.30
Rozs	7.00

Az árak ötvenkilogramonként, koronákban értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Tévirati tudósítás.

Budapest, április 4

Amerika olcsóbb. Kínálat megfelelő, vételkedv gyenge. 12 ezer mm. 5 fillérral olcsóbb. As árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	3 órai zárlat
Buza 1911. áprilisra	11.62—11.63	11.64—11.65
Buza 1911. májusra	11.42—11.43	11.43—11.44
Buza 1911. októberre	10.72—10.73	10.76—10.77
Rozs 1911. áprilisra	8.31—8.32	8.35—8.36
Rozs 1911. októberre	8.13—8.14	8.15—8.16
Tengeri 1911. májusra	5.83—5.84	5.63—5.64
Zab 1911. áprilisra	8.59—8.60	8.59—8.60
Zab 1911. októberre	7.22—7.23	7.22—7.28

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

— Apr. 4. —

Magyar aranyjárdék 4%	111.20
Magyar koronajárdék 4%	91.45
Magyar koronajárdék 3 1/2%	80.50
Magy. földt. herm. kötvény 4%	92.90
Horvát-szlavon földt. herm. kötvény	94.—
Magyar nyeresémsorsorjegy kölcsön	273.—
Visszasab. és szegedi sorsorjegy kölcsön	155.—
Oszt. járadék papírban	92.80
Oszt. járadék eszt. b. b.	46.70
Oszt. járadék aranyban	115.25
Oszt. koronajárdék 4%	82.90
1860. évi oszt. államsorsorjegy	162.—
Oszt. magyar bankrészevény	19.20
Magyar hitelbank-részevény	826.—
Oszt. hitelintézeti részevény	671.—
Oszt. magy. államsorjegy	752.56
30 frankos arany (Napoleonkor)	19.01
Német birodalmi márká	117.35
London vista	239.90
Páris vista	84.85
90 márkás arany	25.48

Feladós szerkesztő

BOLGAR LAJOS

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Az Őfensége Hohenberg Zsófia hercegnő legmagasabb védnöksége és Zichy János gróf vallás- és közoktatási magyar királyi miniszter ur ónmagyméltósága kormányzata alatt álló

Országos Gyermekek-Szanatórium egyesület javára

Szerda, 1911. április hó 5-én:

Bérletszünet

Bérletszünet.

Hoffmann meséi.

Nagy opera 4 felvonásban. Írta: Julius Barbier. Zenéjét. szerzette: Jacques Offenbach. Fordították: Dr. Váradi A. és Fáy J. B.

SZEMÉLYEK:

Hoffmann Miklós	Dr. Székelyhidy, Huszár K.	Spalanzani Olimpia	Heltay Jenő.
Luther Nathaniel	Szabó L.	Cochenne Krespel	B. Sándor E
Wolfram Hermann	Herold E.	Antónia Mirakel	Vass Jenő.
	Szabó Lajos.		Ladiszlay J.
			M. Szoyer I.
			Polgár S.

A II. felvonásban tartandó nagy hangverseny műsora:

1. a) Massanet Manon: Cavotteja, b) Aubert: kacagató dal, énekl. M. Szoyer Ilonka. 2. Radames áriája az Aidából, énekl. Székelyhidy Ferenc dr.
3. a) De Sara: ária a Messalina operából, b) Brams Saphói óda énekl. Hajós Böske. 4. a) Wagner Tannhäuser Wolfram verseny dala, b) Wagner Tannhäuser Wolfram: dal az esthajnali csillagokhoz, énekl. Takács Mihály. 5. Doniseti: Linda, zenekari kísérettel énekl. B. Sándor Erzs.

Kezdete este 7 és fél órakor.

APOLLÓ SZÍNHÁZ

az Andrassy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma szerdán, 1911. április 5-én:

1. Elvarázsolt boroskancsó. Kacagató. — 2. Thaisz. Színes műfilm. Történelmi dráma. — 3. Az elveszett Baby. Humoros. — 4. Világvárosi bűnök a mozgóképességű szenzációja. Dráma 3 felvonásban. 1000 méteres kép. Irdefeszítő képek a világvárosi életből. — 5. Mória horogászik. Rendkívüli kacagató.

Helyárak: Páholy ülésenként 1 kor. Zártszék 1 kor. I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

Az előadások délután 1/6 órakor kezdődnek.

A hölgyek kéretnek a nézőtérre kalap nélkül megjelenni.

Az előadásokon katonazene játszik.

URANIA

mozgófénykép színház.

Műsor 1911. apr. 5-én, szerdán

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett)

1. Megtréfált tanító. Sláger vígjáték. — 2. A hatásleány. Dráma. — 3. A téli Semmering. Nagyszerű természetutáni felvétel. — 4. Pulykasült. Humoros. — 5. Taormina. Természet után. — 6. Pathé zsurnál. Aktuálisok a világeseményekről és a divatról. — 7. Mória legjobb barátja. Bohózat. — 8. Boldog János. Bohózat. — 9. A démon. Szenzációs dráma. — 10. A Camorra. A felelmetes elasz bünszövetség titkaiból.

Április hó 6-tól kezdve

A nagyvárosi bűnelből. A züllés útjának második szenzációkban gazdag folytatása.

Előadások d. u. 1/6 óratól kezdve.

Utolsó előadás este fél 11 óráig.

Az előadások tartama 2 óra.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

NYILTTÉR.*

Nagy Sándor

szobrász

Arad, Kossuth-utca 4. sz.

Malrovtz kőfaragó telepén.)

Készít művészi kivitelű figurális és dekoratív

szobrász munkákat

u. m.: portrékat természet és fénykép után, síremlékeket, mindennemű iparművészeti tárgyakat, modern épület, díszítő szobrászmunkákat, torakotta, kő, gipsz, cement, stb. anyagokból és azok javítását elvállalja a legolcsóbb ártért. 4407

Telefon 275. sz.

Telefon 275 sz.

VAS ÉS TÁRSA

Arad, Boros Beni-tér 6. sz.

Ajánlja a legjobb minőségű

építési anyagát

Körösbányai építő- és darabos mestert, valamint gipszet. Raktáron tart állandóan nagy mennyiségben horvát és hódoltsági eserepeket, sajtolt téglákat, nádfeleket, Beocsini-, Román- és portland-cementet és mindennemű cementárut, u. m. cementcsöveket, cementlapokat, kutyűrűket stb. dolgokat. 924

Akinek

ismérléség híj

házasra,
nevelőre,
üzlevezetőre,
könyvelőre,
segédre,
f-pánra,
gazdatisztára,
kulcsárra,
vinczellőre,
kertészre,kulcsárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb-re
van szüksége.**AKI**valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabban értezt, ha az**„Aradi Közlöny“**

kis hirdetési

rovatát használja.

Apró hirdetések.**„Trillby.“****Rokon lelkek.**

„Leközölve 1910. október 30.“

Sorsunk egy volt, a csalódás. Ama nap egy feledhetlen édes emlék, úgy szunnyadó lelki érzésnek egész életemre kiható felélesztése volt. Sejtettem, hogy szívem dobbanása azé, akivel a véletlen, a sors ismét összehozott. Mert nem feledtem Őt el, — Isteni Lénye, jószágos Lelke és szívének kisugárzó bűvös érzelmé áthatva egész bensőmet, élt szívemben az iránta való igaz, őszinte, véghetetlen szeretet és tisztelet. Nem kerestem és megtaláltam boldogságomat, — de későn, hogy boldogtalanságom és csalódásom még nagyobb legyen. Lelkem minden gondolata egy imádott „édes Asszonykánál van, kinek bánata az én bánatom, öröme az én örömöm is. Szeretném tudni minden gondolatát, szeretném érezni minden szívdobbanását, mert csak az nyugtathatná meg Érte epedő, rajongó szívemet. Ha igaz szerelmét bírnám, a menyország intene felém s lelke felé, remegve őrizné e menyországot, mert ennek elvesztése reám a végzet volna. Esdve kérem! Adjon életjelt magáról, epedve várja az, aki örökké imádvá, rajongva s szeretve tiszteli s forró vágyakozással gondol mindig magára. Engedje meg, hogy kezeit gondolatban örök szerelemmel csókolja. Isten vele! Trillby. 1468

Orczy-utca 25.egy csinosan butorozott különbe-
járatu szoba azonnal kiadó. 1470**Ügyes elárustónő**azonnali alkalmazást nyerhet Scher-
hag H. és Fia cég himzőtelepén,
Hermann-palota. 1463**Eladó**Mikes Kelemen-utca 26. számú
ház, gyümölcsös-kerttel. Bővebbet
Polgári Takarékpénztárnál. 1464**Vidéki korlátlan Italmérésbe**kimerőt keresek. Román nyelv tu-
tása és 700 korona biztosíték meg-
kívántatik. Cím a kiadóhivatal-
ban megtehető. 1471**Hadaagy**csukaszinü egyenruha megvételre
kerestetik. Ajánlatok „Közös“ jel-
igére a kiadóhivatalba. 1466**Fiatall házmester párt**keres Goldshmiéd Sándor, Minorita-
palota. 1467**Keresek megvételre**Világos vagy környékén 1-1 1/2
holdas szőlőt lakházzal. Cím Kal-
már Viola, Repszeg. 1469**Ajánlom**a nagyérdemű közönség szives fi-
gyelmébe mosó és vasaló intéze-
temet, ugyszintén mindennemű
tisztítást elvállalok. Arad, Deák
Ferenc-utca 7. Szabó Bálintné. 1062**Kerpel Jzso**ajánlja 100,000 kötetes kölcsön-
könyvtárát, melyben minden új-
donság azonnal kapható. 80.000
kötetes zenemű-kölcsönző intézet.
Előnyös vidéki bérlet zenemű-
vekre és könyvekre. Veszek egész
könyvtárakat és hangjegyeket leg-
magasabb áron. Üzleti könyvek,
u. m. strazzák, naplók, stb. gyári
raktára. Bonyilvántartási iver
készlete. A Révai Lexikon rész-
letfizetésre is kapható. Kerpel Jzso
könyv- és papirkereskedése Ara-
don. 1451**Ki venne nőül**19 éves polgárlányt, egyetlen gyer-
mek 400 000 kor. vagyonnal? Azon-
kívül még sok száz vagyonos hölgy
előjegyezve. Csakis azok jelent-
kezzenek, kiknél gyors házasság
lehetséges. Schlesinger L., Berlin 18.
1398**Jég**mű vagy termés jég, háztartási cé-
lokra április 1-től naponta ház-
hozszállítva 6 és 7 koronás havi bér-
letben előjegyezhető és megrendel-
hető az Aradi jégtelep jéggyára-
nál. Telefon 199. szám. 1017**Szalón butor**plüss függöny és képek eladók:
Minorita palota, I. emelet 1. sz.
ajtó. 1437**Kiadó**5 szoba, fürdő-szoba, összes mellék-
helyiségekkel, villany-világítással
ellátott, teljesen külön álló föld-
szintes lakas azonnal, vagy május
hó 1-re. Ugyanott egy utcai bejá-
rattal, száraz világos műhely, vagy
raktárhelyiség kiadó. Hasszinger-
utca 5. sz. 939**Keresünk vételre**modern könyveket, egész könyvtá-
rakat. Ingusz L. és Fia könyvke-
reskedése Arad, Andrassy-tér 16.
Monarch Irógép. Képviselőiből visz-
szamaradt teljesen új 650 K he-
lyett 500 korona. 555146**Homok,**

építkezési célra

beton kavics

bármily mennyiségben

állandóan

kapható.

Pollák Sándor,

gőztéglagyár Mikalaka.

Telefon 55-515. 976

Szalkai Arminné

himző és fehérneművállalata

Arad, Weitzer János-u. 13.

Női, férfi és gyermek kelen-
gyék készítése rövid idő alatt a
legfinomabb hozzávalókkal, első-
rendű kivitelben készülnek. 4091**Uri leányok**

fehérnemű varráshoz és

himzéshez oktatásra fölvé-

tetnek.

185 - 1911. végr. szám.

Arverési hirdetés.Alulírott bírósági végrehajtó
az 1881. évi LX. t.-c 102. § a
értelmében ezennel közhírré teszi,
hogy a kisjenői kir. járásbíró-
ságnak 1911. évi Sp. 1086/3. számú
végzése következtében Dr. Glück
Géza ügyvéd által képviselt Braun
Ignác javára 201 korona 68 fillér
s jár. erejéig 1911. évi feb-
ruár hó 28-án fogatosított kielé-
gítési végrehajtás útján le- és felül-
foglalt és 810 koronára becsült
következő ingóságok, u. m.: kocsik,
lovak, fegyver, stb. nyilvános ár-
verésen eladotnak.Mely árverésnek a kisjenői kir.
járásbíróóság 1910. évi V. Sp.
1086/3. sz. végzése folytán 201
kor. 68 fillér tőkekövetelés és ed-
dig összesen 53 korona 80 fillér-
ben bírósági már megállapított
költségek erejéig Kisjenőn leendő
megtartására 1911. évi április hó
18 napjának d. u. 3 órája határidőül
kitűzetik és ahhoz a venni szán-
dókozók ezennel oly megjegyzés-
sel hivatnak meg, hogy az érin-
tett ingóságok az 1881. évi LX.
t.-c. 107. és 108. §-ai értel-
mében készpénzfizetés mellett a
legtöbbet ígérőnek szükség ese-
tén becsáron alól is el fognak
adatni.Amennyiben az elárverezendő
ingóságokat mások is le- és felül-
foglaltatták és azokra kielégítési
jogot nyertek volna, ezen árverés
az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a
értelmében ezek javára is elren-
deltetik.Kelt Kisjenőn, 1911. évi április
hó 3. napján.

Balassa,

kir. kir. végreh.

Telefon 633. szám.

Fischer Armin

szobafestő és mázólemester

Vörösmarty-utca 3 sz.

Elvállal szobafestő és mázó-
munkákat legegyszerűbb kivi-
teltől legdiszesebbig, továbbá
természetes fautánzatokat (flo-
derozást) színes üvegekkel ki-
rakott gipszfestést úgy hely-
ben, mint vidéken. 101**Alkalmi vételek**

és eladások

ékszertárgyakbanarany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb
óra- és ékszerraktára**Deutsch Izidor**

órás és ékszerész

Weitzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulákarany és ezüstneműek, gyémánt és bril-
liáns tárgyak a legmagasabb árban meg-
vételnek vagy más tárgyakra átcserélésnek
TELEFON 438. TELEFON 438.

5723 - 1911. kh. sz.

Hirdetmény.A nagyméltóságú m. kir. bel-
ügyminiszter ur 9681/VII. D. 1911.
sz. körrendeletével a faszesznek
(Methyl alkohol) italok, gyógyszere-
k és illatszerek készítésénél
azokhoz való keverését s ily ita-
loknak, gyógyszereknek, illatszere-
knek stb. forgalomba hozatalát
eltiltotta, miután újabb vizsgálá-
tok megállapították, hogy a fa-
szesz izgató, kábító, sőt halálosan
mérgező hatású. A ki ezen rende-
let ellen vét és cselekménye vét-
séget vagy büntetést nem képez
az 1879. évi XL. t.-cz. 1. §-a ér-
telmében kihágást követ el és 15
napig terjedő elzárással és 200
koronáig terjedő pénzbüntetéssel
büntetettik.Sarlott Domokos
főkapitány.

Telefon 410.

WINKLER JÓZSEF

szőlővessző és szőlőoltvány termelő

Arad, Batthyány-u. 13.

Van szerencsém a t. szőlőbirtó-
kos urak szíves tudomására homi,
hogy ez évi termésből nagymeny-
nyiségű kiváló szép fajtisza, dus
gyökérzetű bor és csomogfajú**szőlőoltvány**ugyszintén szőlők pótlására kivá-
lóan alkalmas 1 és 2 éves gyökeres
Riparia Portalis szőlővessző kerül
eladásra mérsékelt árak mellett.
Bővebb felvilágosítással és áraján-
lással szívesen szolgál101 Winkler József,
Arad, Batthyány-u. 13.

Jaj de fáj!!

a fejem a sek

kiadástól!

Ezt hallani mindenkitől!! Azonban ha

Korányinál

a Szabadság-téren

vásárol

cipőt, kalapot és ■■■■

■■■■ uri divaticikkeket

sokat megtakarít,

mert majdnem

■■ félárban ■■

szerezheti be nála szükségletét.

877

Elegáns, finom, szép és jó árut csak Korányi tud olcsón adni.

➔ Győződjék meg!

Gyermekek és felnőttek által

egyaránt kedvelt friss és kellemes ízű **Hajós-féle**

Csukamájolaj

most érkezett meg. E fontos és nagy táperezű szer kitűnő hatásának bizonyult

mindenféle légzőszervi bajoknál, köhögéskor, fejlődésben visszamaradt gyermekeknél, stb. stb.

421

Ára egy üvegnek 2 korona.

Fagydagaganatok

elmulasztására, fagyviszketegség biztos megszüntetésére legjobb szer a „Frigin.”

Ára egy üvegnek ecsettel és utasítással 70 fillér.

Legjobb fekete Hajfestő

a „MELOGEN.” Egy pár perc alatt bármely hajat vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ára 2 korona.

Kitűnő amerikai gumi

a „NITER” 6 darab egy eredeti fémdobozban 2 korona.

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában ARAD, Andrásy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben. —

Valódi

4578

francia mellfűzők

különlegességek kizárólagos raktára

Varga D. Dani

Arad, Andrásy-tér 20.

Fűzőkhöz külön próbaterem.

Ernyő különlegességekben dúsválaszték. Javítások és villanyernyő készítmények elfogadtatnak. Városi és megyei telefon 808.

Új kelmefestő, vegytisztító és fehérnemű gőzmosó intézet Aradon. ::

Értesítés. Van szerencsém Aradváros és vidéke n. é. közönségének szíves tudomására adni, hogy Aradon, József főherceg-ut 9. szám és Wesselényi-utca 35. szám alatt egy, a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

kelmefestő, vegytisztító és fehérnemű gőzmosó intézetet

létesítettem. Az ezen pályán úgy a fővárosban, mint az ország nagyobb városaiban szerzett tapasztalataim által abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy minden e szakmába vágó legkényesebb igényű munkákat is a legpontosabban elvégzem. Amidőn még biztosítom nagybecsű pártfogóimat a figyelmes kiszolgálásról és olcsó árakról, kérem szíves támogatásukat. — Kész szolgálattal **Zsunkán Jenő.**

1917

==== Vidéki megrendelések azonnal és pontosan elvégezte nek. ====

!!Hirnévre!!

szereket szert tenni az Olosóság terén! Ezt csakis úgy érhetem el, ha jó és szép árut olcsón adok. — Elvtem eddig is az volt, hogy a legjobbat, a legjavából, kevés pénzért adjak, amiről már számosan meggyőződést szereztek.

Áruimra még eddig panasz nem volt! ➔ Tehát

szíjért érdekében nézze meg azt a hatalmas választékot

cipő, kalap és uri divaticikkeket, melyek a tavaszi Saisonnak már most megérkeztek.

Kérem, ügyeljen a cégre!

KORÁNYI JENŐ

Szabadság-tér 3. szám.

oo (A volt Winternitz-féle helyiség.) oo

Nagy olcsójavító-műhely a vevőközönség rendelkezésére áll. Mérték utáni rendelések 24 óra alatt eszközöltetnek

➔ Kérem kirekattaim megtekintését.